

Rozsnyay Mátyas chininczukorkája itelen chininből.

Többszörösen kintitve, 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók fumei vándorgyűlésén 40 arany pályadíjat jutalmazva.

Láz ellen!
Nem keserű!

Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek, a kik keserű chinint bevenni nem képesek.

Valódi, 11468 ha minden egyes piros csomagolópapíron Rozsnyay Mátyas névalírása olvasható. 11266

Rozsnyay Mátyas gyógyszerésze
Arad, Szabadság-tér.

Ha őszül a haja
ne használdon más, mint a

„STELLA“-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételű, mely a haj eredeti szinét adja vissza. Üvege 2 K.

ZOLTAN BELA gyógyszerésze,
Budapest, V/49, Szabadságtér, Sétány-utca sarkán. 11186

Szolid belföldi hangszerek széküldése legelősb gyári árban.

Közvetlen a forrásnál legelősbban lehet vásárolni. Széküldési feltételmentes szerit nincsen korlátozás, mivel beszerelés megengedve, vagy a pénz visszafizetés. Tanuló-hegedű már 4.80, 5.20, 6. —, 6.80, 7.80, 8.80 koronáért. Hangverseny-hegedűk K 12.50, 14. —, 17. —, 20.50. Orchester-hegedűk erős hanggal K 24, 28, 32, 36. Solo-hegedűk K 50, 60, 80, 120, 160. Hegedűvonó K — 80, 1. —, 1.40, 1.80, 2. —, 2.40 és felebb. Piccolók és fuvolák szolid kivitelben K 20, 1.80, 2. —, 3. —, 7. — és fele. Clarinetek legelősbba kivitelben kor. 9, 11, 12, 14 és felebb. Széküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése mellett. Erzshegyi hangszer-kivitel cég.

Konrad János Brűx, 744. sz. (Csehország.)
Nagy képmag magyar árjegyzék 3000-nál több ábrával, kiváncsi ingyen és bérmentve megküldök.

Vértess-tele Sósorszesz
Mindnen házbani szükséges.

A „HOPPA“
angol teint regulator gyors hatása meszerű. Egészen új és biztos eljárás a szépség ápolására.

Főlegessé teszi a krémet, kenőest, szappant, poudert s egy-maga pótolja mindezt. Főlegessé teszi a keést. Elismerő levelek legelősbba hől-gyekből.

Szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget, müssert, pöröcskét, pattanást, bűmlőst gyorsan eltünt. Puhítja, ifjítja, üdíti, finomítja az arcot és kezeket.

„HOPPA“ angol teint regulator
„HOPPA“ angol teint regulator
„HOPPA“ angol teint regulator
„HOPPA“ angol teint regulator

Ára: 2 kor. 50. Ára: 2 kor. 50.

Főraktár: Kaiser Vilmos és Társa drogeriája
GYÖR, Baross-ut 1/g.

Budapest: Török József, Király-u. 12. és Andrásy-ut 96. szám. Molnár és Moser, Koronaherzeg-u. 11. El-ner és Ringer, Andrásy-ut 37. sz. Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Balassa Kornél, VI. Andrásy-ut 47. Lengyel Laszló, VII. Baross-tér 22. Róth Zoltán VI. Teréz-körút 29. ugyszintén az összes vidéki gyógytárakban és drogeriákban.

8 évi írásbeli jótállás! E minőségben verseny nélkül!
5 korona!

valódi svájci Roskopf-rendszerű patent-horgony-remontoir-óra

massív szolid anti-magnet, horgonyművel, valódi email-mutatópaj nem papírú védőpompával ellátva, valódi méltel-tokban, sárekkedállal a mű lelet, 36 óráig jár (nem 12 óráig jár óra) díszlet és aranyozott mutatókkal, pontosan szabályozva 3 évi írásbeli jótállás, drbja K. 3. —, 3 darab — — — — — 14. —, Másodpercmutatóval e 8. —, 3 darab — — — — — 17. —, Valódi órástok-ban másodpercmutató nélkül — e 10. —, 3 darab — — — — — 28. —, Másodpercmutatóval e 12.50, 3 darab — — — — — 35. —

Nincs kockázat! Beszerelés megengedve vagy a pénz levonás nélkül visszafizetjük! Széküldés utánvétel vagy az összeg előleges beküldése ellenében

Első órágyár
Konrad János BRÜX 736. Csehország
cs. kir. hites becsisa.

Gazdagon illusztrált árjegyzékünk, mely több mint 3000 ábrát tartalmaz órák, arany, ezüst és zeneművekről, látszerek, bőrúrak, dohányzókélekek, aczúlarak, szerzősmok, háztartási tárgyak és játékokról kiváncsi bárkinek ingyen és bérmentesen megküldjük.

Párisi világiállítás Grand Prix 1900

Kwizda-féle Restitutions-fluid
cs. és kir. szabadalmazott mosóvíz lovak számára.

Egy üveg ára 2 K 80 fill.

40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb elő és utóerősítő, inak merer-ségénél, stb. az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat.

Kwizda-féle Restitutions-fluid
csak a mellékelt védőjeggyel valódi. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Főraktár: Török József gyógyeresz, Budapest, király-u. 12. és Andrásy-ut 26.

ANYÁK!
Óvjátok gyermekeiteket a hátgerines elgörbülésétől! Hátgerines elgörbülésben szenvedő

15 éves leány műfűző alkalmazása előtt.

a fűző alkal-mazásával.

Keleti J. testgyógyászati műintézete készít jótállás és a legelősbba gyári árak mellett. Helsing vagy Dollinger tanár rendszerre szerint, hátgerines stb. elferüléseinek gyógykezelésére.

Egyenestartók hanyag testtartás megállítására.
Mellfűzőket plastikai párnázással stb. Női kiszolgálás.
Járó- és támgépeket, Lorenz tanár és Helsing rendszerre szerint, a boka- és csipőizület gyulladásánál stb.
Műlábakat és műkezeket a legelősbba technikai kivitelben, több évi jótállás mellett! Gyógy-szobatorna-készítők, valódi amerikai és angol gyártmány, nagy választékban! 10886
Kérjen ingyen és bérmentve legújabb képes árjegyzékét.
KELETI J. orvosi műszer-gyár, BUDAPEST, IV., Koronaherzeg-utca 17. sz.

Csak „SICULIA” névvel ellátott üvegek valódiak

A Malinai „SICULIA” forrás-víz
a sós savanyuvizek királya.

Szüklerégeken átfurt ártézi-forrás. A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágyerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gege, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyag hurutos bántalmal ellen. Korányi, Kéty, Kuricsán, Tausz, Riedler tanár urak szék- véleményei a MALINAI Siculia forrás a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyuvizének minősítik. — Magyarországi főraktár: **Brázy Kálmán** József-körút 37. BUDAPEST. TELEFON 59-46.

Kapható minden gyógyesztárban, droger- és fitzkereskedésben.

30napi megtekintésre,

árjegyzékem feltételei szerit, tehát kockázat nélkül küldöm utánvétel a 863. számú „Néparás” harmo-nikát, hogy mindenkinek fölművelhetatlanságáról meggyőződést szerezhessen. Ezen harmo-nikának nemcsak a billentyűk, de a mély hangok és légszelepek részére is szavatolt, el-üríthetetlen pergőtollai vannak, továbbá 10 billentyű, 2 register, dupla hangolás, 48 hang, 3 sor trombita, mahagóni szinben fényezve, fekete léccszett szinben széküldés utánvétel, dupla fuvola, fútsarokfedélvel. Nagysága 31 x 15 cm. Darabja K 7.40 Magyar önképző-iskola minden harmo-nikához ingyen. Olecsobb és kisebb harmonikák a harmonika-játszás megtanulására főleg gyermekek részére K 2.50, 3.30, 3.80, 5.20, 5.80, finomabb harmonikák K 8.60, 9.50, 10.40, 11.40, 13.50, 14.20 árjegyzék-ből választhatók. Harmonikáimra nincsenek vámköltségek, mert minden darab csehországi készítmény. Kérem az ügye-lembe venni. Nincsen kockázat! Beszerelés megengedve, vagy a pénz vissza. Széküldés utánvétel az erzshegyi hangszer-kivitel cég által:

Konrad János Brűx 743. sz. (Csehország.)
Nagy képmag magyar árjegyzék 3000-nál több ábrával kiváncsi ingyen és bérmentve.

Kioszerelés megengedve vagy a pénz vissza.
7 korona

Kérjen saját érdeke-ben nagy képmag magyar árjegyzékét ingyen és bérmentve. 4022. sz. Fekete aczél remontoir-óra

fehér v. fekete számlappal. Felhúzó korona és üvegterítő ábracos aranydoblebből, jól igazított Umas órá-művel és 3 évi írásbeli jótállással csak 7 korona, ugyancs kettős fedéllel 8 korona. Megrendelhető: **Konrad János** első órágyárban Brűx 747. szám. (Csehország.) cs. kir. bír. felosztási becsisa. Kintitve a cs. kir. sas-, arany- és ezüst-érmekkel.

Sok millió előkelő urbólgy használja a világhírű Földes-féle

MARGIT-CREMET,
mely szirtalan, ártalmatlan s rögtön szépi. A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtátek, pattanások, kitűtések s mindenemű bőrbaj ellen. A világ legelősbba hőlgyei használják és elragadtatással beszélnék annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tévely elhaszná-lása után erről: mindeksi meg fog győződni

Postán utánvétel vagy a pénz elő-zetes beküldés után küldi a készítő

Földes Kelemen gyógyz. Arad.

Legkedveltebb, legjobb haifestőszer a

MELANOGENE
fekete és barna szinben.

Ezen kintitő és ártalmatlan készítményvel haját, szakált, bajuszt pár perces alatt feketére vagy barnára lefesteni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböz-tethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerű. Nem piszkít. 11284

Ára 2 korona 80 fillér.

Budapesti főraktár: Török József gyógyz. Király-u. 12. és Andrásy-ut 29. Kapható minden gyógyesztárban.

VASÁRNAPI UJSÁG

7. SZ. 1907. (54. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, FEBRUÁR 17.

Szerkesztőségi iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A „Világkrónika”-val negyedévenként 80 fillérrel több. Külföldi előfizetésekhöz a postailag meghatározott viteldi is csatolandó.

BÖLÉNYVADÁSZAT A MAGAS-TÁTRÁBAN.

HERCEG HOHENLOHE Kraft Keresztély a Magas-Tátra éjszakai részében fekvő javorinai pompás vadászterületén Frigyes főherceg, Izabella főherceggasszony és Henrietta főhercegnő számára amerikai bölény- és kőszáli kecske-vadászatot rendezett.

A Fenségek február 8-án reggel indultak Tátralomniczról s két és egy fél órai szánkózás után verőfényes időben megérkeztek a gyönyörű

kecskés Javorinára, a herceg ottani vadász-kastélyába.

Rövid idő múlva kimentek a vadászterületre és kezdetét vette a bölényhajtás, melynek sikere azonban kétséges volt, mert ezen óriások nem igen engedik magokat hajtani, inkább vérbenforgó szemekkel a hajtóknak rohannak, vagy ha úgy tetszik nekik, nem is mozdulnak ki a helyükből, különösen most, a midőn másfél méteres hó borította a vadászterületet.

Ezuttal azonban a hajtók lármájára megindultak s oldalt akartak kitörni, de a rendkívül

szemfüles vadászszemélyzetnek sikerült őket a Fenségek állása felé terelni. Egynegyed órai hajtás után a vadászvonal előtt 150 lépésnyire kibukkant két kolosszus és esetlen ügétésben a főherceg és főherceggasszony állása közt igyekeztek áttörni.

Az első bikára Izabella főherceggasszony 450-es expressból lapos tömör golyót röpített, mely a lapockát fúrta át, a lövést a bölény minden jelzés nélkül vette; az utána jövő bikát a főherceg 500-as express golyója ugyancsok lapockán találta, ez már úgy jelezte a lövést,

Frigyes főherceg. Hohenlohe herceg. Henrietta és Izabella főhercegnők. TÁTRAI BÖLÉNYVADÁSZAT. — A KÉT ELEJTETT BÖLÉNY. — Izabella főherceggasszony főtöltés.

A BÖLÉNYEK ETETÉSE.

mint egy szíven lőtt szarvas szokta. A lövések után 30 lépésnyire mindkét bika inogni kezdett s 50—60 lépésnyire összerogytak s a főherceg egy és a főherceggasszony három kegyelem lövése után végkép elterültek.

A felbontásnál kiderült, hogy mindkét állatnak a szív érintése nélkül a tüdejét járta át a golyó: a mi még inkább feltűnővé tette ezen különben dühös természetű óriásoknak csendes haláltusáját. Tapasztalat szerint azt várták, hogy a lövés után támadni fognak a bikák, vagy legalább dühökben úgy fogják túrni a nagy havat, mint egy vastúti hóeke, de hát meglepetésre nem így történt; mert minden különös haláltusa nélkül múltak ki, a minnek oka a nagy hó, a füst nélküli lövés és az lehetett, hogy jó széllel jöttek s nem kaptak emberi szimatot.

A főherceggasszony által elejtett bika hét éves javorinai ellés, súlya 788 kgr., kizsigereve 597 kgr.; magassága a marjánál 170 méter, nyakának kerülete 2-20 méter, hossza 3-05 méter (az ornyilástól a gerinczen a farktőig mérve). A főherceg zsákmánya pedig 732 kgr., kizsigereve 568 kgr-t nyomott, 9 év előtti mint másfél éves bika importáltatott Javorinára, magassága 1-90 méter, hossza 3-37 méter.

A ritka teríték megsemmisítése alatt Hohenlohe herceg vadász szokás szerint átnyújtotta a Fenségeknak a bölények vérebe mártott fenyőgalyat; s azután visszatértek a vadászakstélyba, melyből a Jégvölgyi csúcs és pazar környéke csodás panorámát nyújt; a vadászakstély belsejében elhelyezett Troféák és Pausinger s más vadászati festőművészek remekei pedig órákig gyönyörködtethetik a vadászbembert.

Másnap tartották meg a kőszáli kecskére való hajtást, a Tengerszem-csúcs tövében a Halastó s azon 900 holdnyi havasi térség közelében, a mely sajnos, pár év óta a lengyeleké lett.

A hajtás területe rendkívül bizarr mészköves falakkal áll, a melyekről leszivárgó víz jéggá fagyva egy megdermedt óriás vizeses képet nyújtja. Ezen égnek meredő szikla-, jég- és hóvilágban tartózkodott egy remete kőszáli bak, melyet puskacsó elé hozni nem volt könnyű feladat, még akkor sem, ha sok puskást állítottak volna fel. Ezuttal azonban a remetebak csak egy vadásznak, Henrietta főhercegnőnek volt szánva s ezért a sikert csak olyan vadászszemélyzettel lehetett lehetővé tenni, mint a milyennel a herceg rendelkezik, a kik a sziklakuszásban vetekednek a zergével. Ezek közt a nagyszámú állandó hajtók a lehetetlen is lehetővé tették, mert a remete egy felőrai mesteri hajtás után a rendkívül ügyes vadász hírében álló Henrietta főhercegnő biztos golyója által egy sziklafal alatt 100 lépésnyiről terítékre került.

A kőszáli kecskének kilencz éves, súlya hetven kgr., kizsigereve 45 kgr., magassága 82 cm.,

hossza 160 cm., szarvának hossza 74 cm., vastagsága a tőnél 24 cm.

A sikerült vadászat után a Fenségek visszatértek Tátralomniczra, a hol már január eleje óta élvezik a téli Tátra remek klímáját és a téli sportot. Az élénk kis Albrecht főherceg rövid gyakorlat után már vigan szalad skiján a hómezőkön.

Hohenlohe hercegnak a Tátrában összesen 22,000 k. hold saját és 10,000 hold bérelt vadászterülete van, a magyar tisztikar és az idősebb stíriai zergevadászok által betanított fiatal magyar vadászok szakértelemmel gondozzák a vadállományt, mely a 12,000 holdas vadaskertben és a szabadban tenyészik. A vadállomány 900 drb európai szarvas, 38 drb wapiti szarvas, 118 drb wapiti keresztelés, 16 drb altjai és 5 fejr szarvas; 21 drb amerikai bölény, 27 drb kőszáli kecske és mintegy 600 zerge. Előfordul még a süket s nyírfajd, császár madár (az importált norvég fajdok eltűntek), a ragadozók közül a medve, hiúz, nyest, menyét, róka, vidra, vadsertés is van, de kevés.

Ha az importált vadak elszaporodnak, a herceg fejedelmi bőkezűségéből a Tátrának európai hírvadállománya lesz. Ezt a jótékony, a Tátráért rajongó herceget gyakran látják a tátrai nyaralók, a mikor sallangos magyar négyes fogatán a barlangligeti, hagi-i és javorinai kedvenc vadászterületét meglátogatja. Hálásak lehetünk neki azon bőkezűségért, melyel a Tátra emeléséhez fejedelmileg hozzájárul.

FEL, A PORBÓLI!*

Nem álmodom, barátim?
Ugyan miféle szerzet,
Miféle fajzat ez, hé?!
Honnán, — mely gyászvidékről
Tódulnak napvilágra
A fonáknak, a torznak
Ezek a féltvegyelmű,
Szánalmas figurák?
Ezek a hazugsággal
S szenvelgessel kibélelt,
Sápkóros furcsaságok?
Ezek a gombamódra
Egymás fölé burjánzó
Szeccszeszis bolondok,
A rothadt képzelődés
Penészből és nyirokból
Kiváltott szörnyzülötti?

Hisz ezekhez a léha,
Beteg bábokhoz képest

* Felolvasták a Kisfaludy-Társaság február 10-iki közgyűlésén.

— Ha velők összemérem
A magam hatvan évét —
Hajlott korom daczára
Még hős vagyok valóban,
Legénykedő, vitéz vér,
Ki most is vágok olyan
Rendet, ha nem különbet,
Mint ők, a nyomorultak!

Igaz, hogy nem is ültem
Mint ők, a pocsolyában,
S tündöklő tavaszomnak
Virágít sem dobáltam
Czédán az utcasárbá;
De mihelyt meglegyintett
A diadalmas élet
Első szabad fuvalma:
Feltörtém a magasba
S szikrázó napsugárban,
Felhők és viharok közt
Ézdettem büszke szárnyam
A bátor repüléshez...

S most, őszi hervadáskor,
Midőn, köddel borítva,
Aszaltam, kimerülten
Elbandukol előttem
Ez ifju aggastyánok
Vigasztalan csapatja:
Szembenem félcikázik
A régi dacz villáma,
S hálát adok az égnek,
Hogy más bort ittam mint ők,
És másképp is szerettem!

Endrődi Sándor.

SZÜRKÜLET.

Nem tudom, hogy mért vagyok olyan fáradt,
Beteg vagyok és nem tudom, mi bánthat,
Nem kell a munka s nem tudok pihenni,
Se megfordulni, se előre menni,
Mindig azon egy gyűrűbe hajózva,
Álomvizeknek szomorú hajósa.

Ó, de rég volt, hogy ott hagytam a partot!
Rajtam azóta év évre viharzott,
Verve előre, ki az oceánra,
S nem volt eszemben soha: nézni hátra.
Már ma hiába. Végkép csukva vannak
Aranykapui fiatal koromnak.

Alig hajnalolt, már barnul az este,
A dér fejemet már nyárba' megeste.
Épen elég volt. Evezem letésem
S roham a sorsra rábírom egészen.
Mindegy, az ember bárhova igyekszik,
Viszi a vizár, merre neki tetszik.

Vigyen, mit bánom! de ne vigyen durván:
Lágyan, szeliden ringasson a hullám,
Hogy csónakomban heverésze lustán,
Álmodjam álmat, éberem aludván.
A mesebéli tündérszigetről,
Melyekről hozzám édes zene esendül,

Nem kérdelem: addig elérek-e, vagy sem?
Csónakom alján gondatlanul fekszem.
S ha besodródnom az örökös éjbe,
Sorsomnak úgyis hálát adok érte:
Hogy álmodhattam legalább a távol
Tündöklő, zengő, boldogabb világról
S hogy a kik áldott partjára kikötnek,
Egy darabig még el-el emlegetnek.

Móra Ferencz.

A NOSZTY-FIÚ ESETE TÓTH MARIVAL.

Elbeszélé. (Folytatás.)

Irta MIKSZÁTH KÁLMÁN.

Igaz volt, nagy elégedettség forrt a megyében a kinevezés ellen. Az urak, a kik a kormányval éreztek, azért boszankodtak, mert nem közülök nevezték ki az új főispánt. Ember-

emlékezet óta nem volt itt idegen főispán. Még a provizóriumban is itthon akadt az ahhoz való imposztor. Csak most kellett megszegyeníteni a megyét. Azt is egy tót báróval. Mintha csak a Caligula lovát küldenék a nyakukra. Sőt még rosszabb. Mert a Caligula lova legalább a Caliguláé volt, de Kopereczky nem is a miniszter lova, hanem csak az öreg Noszty Palié. Kopereczky együgyü mondásai, a tudatlanságáról, eszelőségéről szóló anekdoták, mint valami inycsiklandozó kaviár keringtek a társaságokban, nevelve az ellentállási étvágyat a négy lovon járók között. A két lovas urak és az iparosok az ellenkéhez tartoztak; ezeknek azért nem kellett Kopereczky, mert a kormány küldte, mert a mameluk Nosztynak a veje és mert Izraelnek hívják, a mi nyilvánvaló jele, hogy valamelyes köze van a zsidó felekezethez. A tisztviselők és a mindenféle szállítók, kik a Gyik-szabályozási panamába bele voltak keverve, azért toporzékoltak ellene, mert nyilvánvalónak látszott, hogy a kormány vele akarja fölpiszkáltatni a nagy szemétdoboglyát. A protestánsoknak azért nem kellett, mert katolikus, a katolikusoknak azért, mert a klerikális gróf Topsischt ütötte el hitük szerint a főispáni széktől. Szóval ezer és egy oka volt a kedélyek hullámzásának. Úgy hogy olyannak látszott a vármegye, mint egy háborgó tenger. Nyüzsgött-mozgott, lázadott minden ember, csak a Noszty-rokonság állt szilárdul, mint egy phalanx, az új főispán mellett. De talán csak a felületen tarajosodnak ezek a habok ilyen nagy háborgással. Egy kis magyar hangulat az egész. A vizek mélye esetleg nyugodt. Alul a tenger semmit se tud arról, hogy nehéz gályák járnak rajta, vagy hogy fúrge csónakosok evezőlapátja barázdákat vág a hátán.

A népszerűséget a népszerűtlenségtől nálunk csupán egy finom hártya választja el egymástól. Minden egyes magyar ember két emberből áll. Az egyik, a ki otthon pipázik az ambituson; ez igen okos úr, érzületére nézve konzervatív, haragszik a zsidóra, de azért nem tud ellenni nélküle, okos, higgadt egyébként, sóhajtozik a régi idők után s csendes filozófiával, vagy keleti apathiával nézi az új idöket, — a másik, a ki magára teszi közgyűlési atilláját és a fórumon kiabál, vagy a zöld asztalnál könyököl, ez liberális és sangvinikus, jogállamot és egyenlőséget ordít, mindenképen heves férfiú, se lát, se hall, rohan az ösztöne vagy a kiadott jelszavak szerint s még a búza sikértartalmát is politikai okokra vezeti vissza. Hát ez a két ember az emberben könnyen összetéveszti magát s a két ellenfél esodálato gyorsan békül ki; csak egy kis külső inezidens kell hozzá s az egyik beadja a derekát a másik előtt, vagy pedig úgy belefárad az egymással való tusakodásba, hogy a mikor tette kerülne a dolog, egyik sincs ott.

A közéletben szereplő vezéralakokat is ilyen kettős felfogással taksálja a magyar ember. A pesovics Széchen Antalról azt mondja például: «Hej, okos egy ember, de sokat pisszegtem neki», míg ellenben megcsik, hogy mikor egy-egy népszerű emberét megjelenezi, hozzátesszi kritikaképen: «Nagy svihák biz' ő, de jól szaval.»

Meg kell azonban adni, hogy a Kopereczky elleni agitáció ügyesen volt csinálva; Liszy ügyvéd, az egész mozgalom vezetője, kitett magáért (lesz még abból követ is, ha így folytatja), legfőképpen azzal gyűjtötte fel nagyarányúvá a heczeket, mert főmérék bizottságot alakított.

Az ellenálló bizottság annyi mellékrajt eresztett ki a tüntető bizottság, a romboló bizottság, a macskazene bizottság, a hírszolgálati bizottság, a záptojásgyűjtő bizottság, a kapacizáló bizottság és más mindenféle nevű és czélú albizott-

ságok kiküldésével, hogy az összes kabátos emberek díszes szerepekhez juthattak, részint mint elnökök, alelnökök, igazgató választmányi tagok, főtitkárok s jegyzők. Nagyon okos dolog volt, mert szerep kell a magyarnak. A szerep tetszik neki. S nem ő viszi a szerepet, hanem a szerep viszi őt. Sőt hogy még több legyen a szerep, egy szerepkiosztó bizottság is alakult, mely az elhelyekedésről gondoskodott azon a vonalon, a melyen a főispán bevonul. Minden büszkharmincz lépésnyire, minden utcaüzletre jusson egy krakéler, a ki birizgálja, animálja a közönybe könnyen sülyedő tömegeket. E krakélernek viszont a pasquiesimáló bizottság osztott ki részint esufondáros, részint gyűjtő jel-szavakat. A esztüli bizottság (elnöke Krátki Elemér ügyvédbojtár) betanította a város mesterinasait parititábol löni s e végből mintegy háromszáz parititát osztott ki, kiknek hivatása a főispán huszárját és lovait eltrafálni, de a főispánba is szabad behibáznai. Ezeket csoportokban kellett elhelyezni a vonalon.

Ugyancsak illetékes kezekbe osztattak ki a záptojások s minden a legjobb mederben folyt, hogy országos skandalum legyen a fogadtatás, — a többi aztán magától jön, — az ellenállási bizottság nemcsak az ellenékek nagy rétegeit állította talpra, hanem a kapacizáló albizottság a Nosztyék nyájából is kihűzött egyes juhocskákat, így például Vér Tamást, a ki az utolsó órában lépett vissza az üdvözölő beszéd megtartásától, kár, hogy mindég akad komisz ember s Poltáry alispán vállalkozott szónoknak s ezzel minden odium a nyakába szakadt. (No megállj kutyafüld, hiszen lesz még alispán-választás!) Sokkal okosabban csinálták Szabó Illés urammal, a polgármesterrel. Őt is megnyerték a hazafias ügynek, de nem lépett vissza a beszédétől, ellenkezőleg, benn maradt és ő fogja üdvözölni báró Kopereczkyt a vasútnál, csak-hogy egy mondatot eszúsztat be rövid mondókájába, körülbelül ilyenformán: «Felsőbb meg-hagyás nyomása alatt üdvözölöm méltóságodat megyéje székhelyén s kívánom, hogy itt jól érezze magát.» Ebből mindjárt érthet ő méltósága, ha csirke esze van is, és vissza is fordulhat, ha nincsen csirke esze.

Nagy sokaság gyűlt be a vidékről is s noha a főispán csak uszonna táján volt megérkezendő, a nép mindjárt ebéd után előzőnlötte a Cspike-utczától a megyeházig terjedő útvonalat. Az ablakokból szép női fejek hajoltak ki. «Lesz itt ma virághullás, — jegyezte meg Demeczky Jó-zsef, a megyei ellenékek feje, — de eserepestől.» A «Klenpa és Komp» vaskereskedése előtt a venicei kurtanemesek sorakoztak, a legverekedőbb fajzat a vármegyében, gyűjtő harczi dalukat fuja:

Bujdosik a disznó, kilencez malaczával,
Utána megy Draskóczy, nagy bunkós botjával.

Nincs az a vörös posztó, a mitől a bika anynyira megdühödik, mint a venicei nemes ettől a mámorító, régi kortes-nótától.

Az utczákat uraló néptömeg közt csak kevesen vonultak ki négy óra felé az indóházba, a főkapitány, Csiz Károly, a szürkéjén lovagolt s itt-ott rákiáltott a hullámzó csoportokra:

— Rendet tartsanak atyafiák, rendet, mert a ki a rendet megbontja, hátraköttem a sarkát. A mi annyit jelentett, hogy ő is a Topsisch grófok kreaturája és nem bánja, ha egy kis zene-bonát csinálnak.

A Noszty-atyafiság szállingózott kifelé, ki négyes fogaton, ki a hogyi birta. Majd a főispán üres hintája következett, czifra tarsolyos hajduval a bakon. A négy kövér paripa kevélyen hánytá-vetette a fejét. (Ki csak ki, de majd

hogy lesz a bejövétel?) Azután a polgármestert lehetett látni, a mint mélyen behúzta ősz fejét a krispinjébe. (Szégyenli magát a jámbor.)

De fölsőleges részletezni a kivonulást, miután már előre tudjuk, hogy a bevonulásból nem lesz semmi. A Szent Erzsébet-templom tornyára kiküldött éjjeli őr jelezni fogja ugyan, mikor a vasút bekanyarodik a bontóvári völgybe, a mozsarak el fognak pukkanni a Dengely-hegyen a megérkezéskor, élénk riadalom, lázas nyüzsgés támad a várakozó tömegekben, míg nem, mikor már legjobban meg lesz feszítve az érdeklődés, lehangelő morajjal fog megérkezni és tovább-tovább hatolni a hír:

— Az új főispán nem érkezett meg; lemaradt a vasútról.

A csalódott tömegek káromkodnak, boszankodnak, össze-vissza kuszlódnak rendetlen gomolygá, találgatni fogják, miként történhetett ez, áruulás volt-e, vagy csak véletlen, a róka volt-e ügyes, hogy kiszabadult a veszedelemből, vagy a vezetőket rendezték a dolgot ügyetlenül?

— Az Isten is a nagyurakkal tart, — dühöködik Tari Gábor, a politikus varga.

Hire megy, hogy Noszty képviselő meg akarta kárdlapozni mérgeiben a kalauzt és a vonatvezetőt, — tehát mégis csak «véletlen eset» volt. A különböző albizottságok elnökei, alelnökei és titkárai észvesztve szaladgáltak, hogy a népeket visszatartsák, mert a főispán minden bizonynyal megérkezik, csak azt nem tudni, mikor. Őrszemeket fognak állítani a város végére lóhátton, a kik híradással legyenek. A titkárja elküldte a hintót érte Alsó-Rekettýre, de meglehet, nem várja be, hanem különvonatot rendel. Okvetlenül itt lesz estére, nem kell szétseledni. Itt a Kálvária mellett fog bejönni valamelyik utczán, majd ügyelni fognak rá. Másinnen be nem jöhet a városba, mert röpülni nem tud, ámbátor a kétfejű sas nemzette.

De a népszerűség is olyan, mint a puszkapor, csak egyszer lehet vele löni. Az atyafiak a válukat vonogatták. Bánják is ők már. Az ördög áll itt glédában bizonytalanra. A záptojásokat csak nem őrzik a zsebukben itéletnapig. Ucu, bele kell hajtani valakibe, s olyan valaki mindég akad a nagy sokadalomban. Ha más nem, hát a városi rendőr. Meg is dobálják hát nagy röhejjel és vihanczolásal. Az inas gyerekek is hasznát akarják venni a csuzinak a Cspike-utczától a megyeházig terjedő útvonalat. Az ablakokból esőrömpölés. A venicei nemesek torka kiszáradt, be kellett ténioi a «Két-gránátos»-hoz és ott egymással vereskesen össze. Jó szüretje lesz itt a doktoroknak holnap a visum repertumokért.

Áldomással járván minden alkotmányos mozzanatot, az egész város vigadott az este. A kudarc ép úgy szomjúságot okoz, mint a diadaléret. Nemesak a kocsmák és vendéglők teltek meg zsúfolásig beszálló vidékiekkel és mulatozó benszülöttekkel, a magánházaknál is nagy özszejöveletek estek. A közgyűlésre összesereglett urak ugyancsak válogathattak a meghívásokban. Az ellenzékiek számára Liszy fiskálisnál volt nagy estély és a gróf Topsisch tisztartójánál bál, hol a vezetőik rossz hangulatban hánytá-vetették meg a mai különös fordulatot és a holnapi közgyűlés esélyeit. De a fiatalok csak olyan vigan rúgta a port, mintha a főispánt tényleg agyonverték volna a bevonuláskor és most a ravatalon fekdülnék égő viaszgyertyák között.

A Kopereczky-párt a Rágányos-kastélyban tartotta a főhadiszállást, ott volt a «boszorkány-konyha», — a hogy a városban nevezték. Nagy sárka ház ez, a lutheránus templommal átellenben, pompás angol kerttel, mely tiz

holdra terjed. Bontóvárnak voltaképen a Rágányosok az ős földesurai, valaha minden az övék volt itt s most is ők a legelőkelőbb emberek. Rágányos Tivadar követségi tanácsos volt a francia követségnél és állítólag sohasem akart megnősülni, minden vagyona a Noszty-gyerekekre, Vilmára és Ferire volt esendő (mert az anyja Noszty Pál testvére), mikor egyszer, ez előtt tíz évvel, valami estélyen Párisban össze-felelt egy polgárral, különben honfitárral, egy pár paprikás szót mondtak egymásnak, mire Rágányos rögtön kihívta a segédjeivel egy szomszéd szobában, de a polgár nem fogadta el a párbajt, okul hozván fel, hogy a mérkőzés nem volna egyenlő, mert neki fiatal felesége van, a kivel most éli a mézesheketet itt Párisban; ilyenkor — úgymond — nehéz meg-

sok, Homlódya képezték a megye krémjét s emberemlékezet óta ők uralkodnak a megyében. S a társadalmi életben is az a törvény, az a divat, a mit ők kezdeményeznek. Ha egy Horth-kisasszony pelyhes szoknyát vesz fel, egy hónap múlva mindenki pelyhes szoknyában fog járni.

Ezek a családok erősen zárt kört képeznek s idegen ritkán jut be ide. Az asszonyaik majdnem kivétel nélkül szépek és distingváltak, a férfiak pedig rendszerint es. kir. kamarások. Ez alól csak Noszty Pál képezett kivételt, a kit kezdettől fogva politikusként szántak, minél fogva nem folyamodta meg az arany kulcsot, mert a politikában nem használ, a nép szívéhez nem kulcs, vagy ha kulcs, hát nem nyílik meg vele, csak elzáródik. (Folyt. köv.)

megfelelő keresztnévvel ellátott papírszeleket tartalmazó — gombócokat s kipírult arczok lesik-várják, hogy a főző víz melyik gombócot veti a «felszínre» legelőszőr? És van ujjongás, van öröm és boldogság...

Nos, a mi nekünk magyaroknak az András-estélye: az angol társadalom ifjúságának ugyanaz február tizenegyediké, vagyis a mi nap-tárunk szerint Bálint napja. Sőt talán nagyobb jelentőségű, mert ez a nap akárhányszor «kor-szakot» alkot, fordulópontot képez az angol ifjúság életében. A legutóbbi években ugyan, mintha ez a jelentőség valamivel alább hagyott volna, kezdenek az emberek ott is «kiábrándulni» — de tekintetbe véve az angolokkal velük született konzervatív hajlamokat: St. Valentine's Day még nagyon sokáig kiemelkedő helyet fog elfoglalni az angol társadalmi élet vidámabb, gondtalanabb napjai sorában.

Nem tartozik a legkönnyebb dolgok közé a

AZ IZABELLA FŐHERCEGASSZONY ÁLTAL LELŐTT BÖLÉNY. — Jelfy Gyula félvétele.

halni, míg ellenben a tanácsos úr, Európa ügyis csendes lévén, semmi különös vagy érdekesebb dolgot nem hagy itt. Mikor ezt a segédek elreferálták, felbosszankodott Rágányos, azt mondta a barátainak: «Legyetek szivesek és várjatok itt egy perczig» — s azzal hátra lépett a falhoz támasztott székekhez, a hol a kisasszonyok ültek a mamáikkal s kiszemelvén közülök egyet (alkalmasint a ki legjobban tetszett neki), bizonyos Viliers grófkisasszonyt, nyomban ott megkérte és megkapta a kezét (megjegyzendő, hogy gyönyörű férfi volt) s most már azt üzenté a segédekkel, hogy a mérkőzés egyenlő lesz, mert neki is menyasszonya van. Így történt meg másnap a párbaj s akkor kapta azt a szép vágást a bal arcán, mely úgy néz ki ott, mint egy piros paszománt.

Kétségkívül Rágányoséknál volt a legelőkelőbb társaság. A Nosztyak, Horthok, Rágányo-

BÁLINT NAPJA ANGLIÁBAN.

St. Valentine's Day.

Mindannyian kellemes emlékekkel gondolunk minden esztendőben november 30-ikára, mely nap a kalendárium-csináló jóvoltából András-napját jelenti. Édes emlékvív teszük e nap estéjét azok az őseredeti, bohókás magyar társadalmi szokások, talán mondhatnánk így is: babonák, — melyek ezzel az estével vannak összekötve elválaszthatatlanul, bár hazánk egyes vidékein ezt a napot a karácsony-este helyettesíti. A mi András-napunk, illetőleg annak estéje teljesen a fiatalságé, a naiv, ártatlan, fejlődő gyermeklelké, a kik szeretetreméltó kíváncsisággal iparkodnak kifürkészni a sorstól: Kit is rendelt hát számukra *jövendőbeli* gyanánt? És megindul a nagyszabású ólomöntés, mikor a hideg vízbe kiöntött ólomdarabok szeszélyes alakulatai gyakorolnak döntő befolyást a kérdés kedvező vagy kedvezőtlen megoldására; a konyhában lázas kíváncsisággal főzik a fiatalok a

február 14-iki angol társadalmi szokások történelmi eredetét pontosan kinyomozni. Irene H. Bisson, kinek tollából érdekes kis elmefuttatást olvasok erről a fontos nappról a londoni «Bou-doir»-ban, — azt tartja a legvalószínűbbnek, hogy a St. Valentine's Day az ó-korbeli *Lupercalia*-ünnepektől veszi eredetét, melyeket a régi rómaiak februárius hónap folyamán Juno és Pán emlékeztére rendeztek minden esztendőben, a mikor is a fiatal emberek bevett szokás szerint sorsot húztak nőismerőseik köréből s a kinek nevét történetesen kihúzták, annak szolgálatára szentelték magukat tizenkét hónapi időtartamon át. Mikor aztán ez a régi pogány ünnepe a keresztény egyház befolyása következtében a Szent Valentinus ünnepévé formálódott át, a sorshúzás ismertészeremóniái továbbra is fennmaradtak.

Egy XVIII. századbeli író, Misson, feljegyzi, hogy Angolországban és Skóciában mivel szokta töltöni a fiatalság február 14-ének estéjét. A fiatal lányok és legények egyenlő számban összegyülekeznek a végből, hogy sorshúzás

útján kiki megtudja a maga párját. A jelenlevők neveit tehát kis papírszelekre írják, összegöngyölítik, — nálunk, mint láttuk, belegyűrik a gombócba, — s egy medenczébe dobják. Aztán megtörténik a várva-várt sorshúzás. A fiatalleány névvel ellátott *billet*-et húz ki, ezt nevezi aztán az ő *valentine*-jének, míg viszont a leány fiú-nevet húz ki s az illető boldog halandó lesz a párja. Ez az érdekes szokás rendkívül sok mulatságos jelenetre ad alkalmat s mint a krónikás megjegyzi, ártatlan szórakozás, de akárhányszor szerelem lesz a vége.

Érdekes példát hoz fel Bisson arra vonatkozólag, hogy a St. Valentine's Day mily erős gyökeret vert a «merry England» társadalmi életében. Bizony a szerelmes kis leányok nem minden meghatottság és elfogódás nélkül tekintenek február tizenegyediké elé. A szóban forgó eljárás kissé radikális színezetű, de hát a szerető szívek mit meg nem tesznek jövőndő boldogsá-

akkor fog jelentkezni, ha a lány előbb tizenkét-szer körülzaladja a templomot. Mihelyt ez megtörtént, — így állítják, — megjelenik a kedves alakja és követi szíve választottját.

Érdekesség dolgában nem marad hátrább ennél az a másik derbyshire-i szokás sem, hogy a St. Valentine's Day hajnalán a leánynak a házi ajtó kulcslyukán keresztül ki kell tekintenie. Ha aztán ilyenkor történetesen két személyt vagy két azonos tárgyat pillant meg: egészen biztosra veheti, hogy hamarosan menyasszony lesz belőle. Még fontosabb az eset olyankor, ha a lány a kulcslyukon keresztül véletlenül egy kakast és egy tyúkot lát meg, mert a «fáma» szerint ez annak a csalhatatlan előjele, hogy tizenkét hónap leforgása előtt okvetlenül meglesz a nagy lakodalom. Ehez és az ezt megelőzőleg leírt népszokásokhoz hasonlókkal hazánk egyes vidékein elvéve a magyar népelet körében is találkozhatunk.

leg készítet: a feleségem neve kék papírra arany betűkkel írva, nagyon csinos volt s mindketten fölöttébb gyönyörködünk benne. De hát ezen az éven én is a feleségem *valentine*-je vagyok s bizony az nekem öt font sterlingembe fog kerülni; csakhogy — teszi hozzá naivul, — ezt úgy is ki kellett volna adnom, ha nem is lenne egyikünk a másiknak *valentine*-je!

II. Károly korában úgy férjes, mint hajadon nők egyaránt választhatók voltak *valentine*-eknek. Ez az érdekes társadalmi szokás kisebb-nagyobb ajándékok adásával volt egybekötve, a mi különben még manapság sem ment ki egészen a divatból. Gavalléros dolgoknak tartották, hogy a fiatal emberek a sorstól számukra ekként társul kirendelt leánynak a Szent Valentinus napját emlékeztetéssé tegyék. Sokszor aztán nem megvetendő értékű ajándékok forogtak szobán. Így például a többek között a *yorki* hercege az ő *valentine*-jének: Miss Stuart-nak

A PRIGYES FŐHERCEG ÁLTAL LELŐTT BÖLÉNY. — Isabella főhercegnasszony félvétele.

guk reményében?! A nevezetes nap estéje ugyanis, — mert csak így biztosíthatja a maga részére szerelme tárgyának állandó vonalmát: — a fiatal leánynak öt babérlevelet kell aznap éjszakán a vánkösára tűzni. De ez még koránsem elég, hanem mikor nyugodni tér, egy keményre főzött tojást kell szereznie, melynek a sárgája ki van véve, ennek a helye pedig — sóval van megtöltve. A jobb sorsra érdemes leánynak aztán, akár érez iránta különösebb hajlandóságot, akár nem, benn az ágyban mindenestül, úgy a mint van, meg kell ennie az egész tojást s még egy csepp vizet sem szabad innia e nem egészen sóltan vacsora után. Az a fő ilyenkor, hogy a leány kedveséről álmodják s ha ez bekövetkezik: több mint bizonyos, hogy még azon az éven egymáséi lesznek a szerelmes fiatalok.

Egy derbyshire-i szokás szerint a fiatal leánynak, ha meg akarja tudni a jövőndőbelijét: febr. 14-én *éjjelkor* el kell mennie a templom-kertbe, a mihez épen nem kicsinylendő bátorság szükséges. Az a bizonyos jövőndőbeli azonban csakis

Nem utolsó az a február 14-iki angol népszokás sem, melyről egy másik író: Dyer tesz említést. Ez pedig nem más, mint a «sweeping the girls» — a lányok seprése. Abból áll ugyanis, hogy azt a leányzót, kit e nap kora reggelén a szíve választottja meg nem látogatott vagy tőle csókot nem kapott: *dusty*-nek, vagyis — porosnak nyilvánítják, és egy seprővel ki kell seperni. Az ily leánynak azonban végeredményben még sem lehet egészen mostoha a sorsa, ha tudjuk azt, hogy öt minden egyes fiatal ember ismerőségének és szomszédjának, kik hozzá az említett «leányseprés» czéljából az nap reggel elmentek: sorba kell csökölnia. Így aztán szépen leverik róla a — port.

Pepys-nek az angol irodalomban oly rendkívüli hírnevének örvendő diariumában, — mint Bisson említi, — 1667. február 14-ikéről a következő érdekes feljegyzést olvashatjuk: — «E nap reggelén a feleségem ágya mellé jött (én magam már akkor öltözöktem) a kis Will Mercer, hogy legyen az ő *valentine*-je és már magával is hozta a *billet*-t, melyet ő sajátkezű-

egy körülbelül 800 font sterling (19,200 korona) értékű ékszer ajándékozott, míg Lord Maudeville az 1667-iki St. Valentine's Day alkalmával az ő kiválasztott hölgyét 300 font (7200 kor.) értékű gyűrűvel lepte meg.

Befejezésül megemlíthetem még, hogy az angol népeletben általánosan elterjedt meggyőződés szerint a madarak Szent Valentinus napján szokták a párjukat megválasztani, a mi aztán egyszersmind a tavasz közeledését is jelenti. Szóval február tizenegyediké nagy jelentőségű és kíváncsian várt nap a britt félsziget egész teremtett világában. Zsoldos Benő.

A PILLANGÓ FORMÁJU SÁRKÁNYOK.

Elbeszélés. — Irta Bársony István.

Az öreg Torday Péternek csak egy szenev-déle volt: a ló. Bolondult a szép lóért és a vagyona nagy részét abba verte bele, hogy a legremekebb fogata nem hét, hanem tizenhét vármegyében neki legyen. Nemesak fogata, ha-

KÖSZÁLI KECSKE A TERÍTÉKEN. — Jely Gyula fényképe.

nem háts lova is. Természetesen több is. Ha kellett, egy egész agarászó társaság alá tudott lovat adni. S ha jó lovasok kerültek hozzá, azoknak szívesen kínálta a lovait. Csak a vasárnapi lovastól irtózott. Az efajta számára néhány gebét tartott. Sőt volt az istállójában még egy öszvér is, meg egy szamar is, különös alkalmakra, a mikor végkép meg akart tréfálni valakit. Ő ugyan azt állította, hogy ezeket a nagyfülü állatokat azért tartja, hogy a lovak szokjanak hozzájuk; — tudniillik a szokatlan ló megbomlik s elragad, ha véletlenül szamar közelébe kerül; — de azért a barátai tudták, hogy ez csak olyan ürügy: az igazi ok *amaz*.

A perjesi jegyző tanuságot tehetne róla. Ez a derék ember ép akkor talált kivétődni a Torday-pusztára, a mikor ott agarászni indult. Középső kis férfiú volt a jegyző, olyan gömbölyű, mint a görögdinnye; meglátszott az egész emberkén, hogy életét tisztes kényelemben tölti az íróasztala mellett és minden kez-kázatosabb mozgólódástól tartózkodik. A mikor a jegyző urat az a huncuzt Benkő Tihamér észrevette, rögtön azt követelte a házi gazdától, hogy ő alája is adjon valami állatot, mert az agarászatról el nem maradhat, a ki itt most vendég.

El lehet képzelné a jegyzőcske szabódását, holott soha életében sem ült lovon; — de Benkő nem tájított és olyannyira erőszakoskodott, hogy Perjés község szorongatott pennája ily nyilatkozatra fakadt: — Kérem szépen, hagyjanak nekem békét az urak; egyszer vete-medtem én ilyesmire gyermekkoromban; akkor is csak egy csacsi hátára merészkedtem, de hisz' még arról se magam szállottam le.

Torday kaczagott. — No jegyző uram, van énnekem olyan csacsim, a melyik maga is bárányvá változott a sok birka között; ez ugyan le nem dobja; — erre felültetjük.

Megrémült a jegyzőcske, de a házigazda alkalmát ejtette, hogy odasúgja neki: Ne féljen szomszéd, nem soká tart a tréfa, csak a míg a csacsi kihozzák. S nyomban küldött is érte az istállóba.

Benkő Tihamér nem birt magával örömben. Vidáman finezolta a lovat, a mely igen jó véru erdélyi fajta volt s Torday csak akkoriban szerzte valahol, a hol épen megakadt rajta a szeme. A mint a lovászfiú hirtelen megjelenik a társaság előtt s kocogva üggetti maga mellett a csodálkozó csacsit: a Benkő lovának se kellett több; hátracsapta a fülét, nagyot nyikogott, felhorkant s rögtön úgy két lábra állott, hogy olyan egyenes volt, mint a gyertyaszál.

Hogyne, mikor nem szokott még össze a csacsival s annak a láttára a lólabá ordogt érezte a nyakán Tihamérban, a ki ijedt meglepetéssel nyálalobta át mind a két kezével s még így is épen csakhogy annyi ideig maradt rajta, a míg azt nem mondta, hogy *jaj!* — aztán hanyatt vágódtak mind a kettén.

Szerencsére nem történt komolyabb baj. Az, hogy Benkő Tihamér vagy három napig nem tudott ülni s az ágyban is csak a hasán feküdt: komolyabb bajnak igazán nem számított.

Ilyeneket művelt Torday Péter; hisz' mondani sem kell, hogy előre látta a következőket. Mihelyt a kázus megtörtént, visszavitette a csacsit az istállóba s a jegyzőcske így megsabadult a további kucseroztatástól.

De ez csak olyan kis epizód arról, hogy milyen furcsaságok tudták mulattatni az öreget. Egyébiránt pedig a mikor lórolt volt szó: nem értette a tréfát. A híres Wesselényin kívül, a ki a vágatót négyest egy rántással meg birta állítani: nem is volt több olyan karu és vállalkozásu ember, mint ő: Torday Péter, a ki ha gróf Sándorról hallott valami nagy bolondot, hogy ezt is meg merete tenni lóháton, azt is: — rögtön utána csinálta. Gróf Sándor legalább kölépsőn ment fel a harmadik emeletre; de Torday Péter megtette, hogy fellépette a lovat a kanyargós lépcsőzetű messzelátóra vagy harmincz fa-lépcsőn, a melyek csak úgy ropogtak-recsegtek a nyugtalan állat alatt s minthogy odafent megfordulni épenséggel nem birt, tehát leugratott onnan, jó másfélemet magasságból, bele a messzelátó tövének hullámzó kerti tóba.

Kutyabaja sem lett. Se neki, se a lovának. Hanem a felesége már másnap lehordatta az egész bolond filagóriát, nehogy az ura ezentul egyebet ne tegyen, csak ezzel az ugrással mulattassa a vendégeit.

Ezekből is mindenki megértheti, micsoda nyugtalanság szállotta meg Torday Pétert, a mikor egyszer a sülelmedi vásárra «bekukkantván» — félnapj járó föld ő neki csak egy «rucczanásnyira» szokott lenni, — meglát ott a korcsma állása alatt egy pár fekete lovat, a melyek úgy abrakoltak a szekerek mellett, mintha még akkor is minden pillanatban el akartak volna ragadni.

Karcsú volt a két ló, mint a szarvas; látni lehetett rögtön, hogy nem holmi nehéz igazásra valók, hanem arra, hogy röpüljenek. Elfogták volna szálltában a fecskét; — megelőzték volna a gőzmozdonyt. A lábok hibátlan és gyönyörűségesen formás, vékony volt; — a szügyök széle; — a nyakok hajlós, a fejük kicsi, száraz; — a szemök csupa tűz; a szőr fényes rajtok; a sörényük göndörödő, hullámos; az egész kiállítás olyan, hogy a mikor a Torday szeme rájuk esett, még a makra pipáját is kivette a szájából, úgy elcsudálkozott.

Az urasági kocsis ott ácsorgott a szekér mellett s gyönyörködött abban, hogy a lovait mindenki hogy megnézi. Biz' azokat meg is lehetett nézni, mert nagyon szépek voltak. Olyan szépek, hogy Torday Péter még káromkodott is egyet nagy gyönyörűségében. Így szokta, ha valami igen tetszett neki; — még egy pohár jó borra is kifakadt belőle legalább ennyi: «a nyüstyt!»

Azt gondolta — nem: remélte, hogy ezek is olyan vásáros lovak; — megkérdezte a kocsit: ki a gazdád? Az mondott valami nevet. Egy erdélyi mágnásnak a nevét, a kiről tudta Torday, hogy maga sem kisebb «lócsiszár», mint ő. — Értvén a lócsiszárság alatt ezúttal lónyűzöt, mert az igazi csiszár kereskedik a lóval, tehát épen nem nyúzza; — ellenben Tordaynak a vagyona attól fogyatkozott meg, hogy megvette ugyan a jó lovat akármennyiért, de aztán tönkre is tette alaposan. Agyonhajította, elcsigázta, megpókositotta, megsántította, elgöthösítette. De az igaz, hogy a sánta és kehes ló is úgy ment az ő gyepelőjén, a míg csak ki nem dőlt, mintha kutya baja se lett vón'.

— Hogy adjátok azt az egy pár lovat? — kérdezte azzal az erőltetett közönynyel, a mi arra való lett volna, hogy ne sejtessenek benne mohó vevőt, a kitől mindent lehet kérni.

— Nem eladók, volt a még sokkalta köznyösebb, mert valósággal is közönyös válasz.

Torday elcsudálkozott: — Nem-e? — de azért nem vette mindjárt komolyan az elutasítást. Jól tudta, hogy ilyen fogással is élnek néha a vásárosok, hogy annál drágábbak lehessenek.

A kocsis köpött egy hosszút, úgy mondta fél-vállról: ühüm! Azaz, magyarul: «csakugyan nem!»

Torday azt mondta rá: hallja kend, adnék ám kendnek is jó áldomást, hanem elő a szóval: hogy az az egypár ló. (Már nem tegezte: respektálta, megtisztelte, lekenyerezte, megvesztegetni próbálta.)

— Mondtam, nem eladók.

Más ember, ha tán nem is erre a szóra, hanem arra, a hogy mondták, tovább állott volna, Torday még reménykedett.

— Nem alkuszom, akár mi az ára, megadom. No!

A kocsis fitymálva mosolygott. — A gazdám is csak így tett. Azt adta érték, a mit kérték. Hát nem látja az úr, hogy telivérek?

Dehogy is nem látta azt Torday Péter. Iszen az egész életét istállóban, lovak közt töltötte. A telivérek göthai almanachjában járatosabb volt, mint az igaziban. Még azt is tudta, hogy ilyen fekete telivérei csak a porosz királyi gradtzi ménesnek vannak, a honnan származott a híres Pumpernikkel. (Hogy bomlott volna meg, a ki angol lónak ilyen nyelvficizmitó német nevet adott.)

— Mit adott érték a gazdád? — kérdezte kíváncsian.

— Tizenkét pár ökör árát fizette le egy szó nélkül, henczegett a kocsis.

Torday azt is tudta, hogy azok az ökrök a legjobb erdélyi gazdaságból valók voltak, ha az a mágnás adta el, a ki ezeket a lovakat megvette. Egy pár olyan ökörnek az ára testvérek közt is lehetett hatszáz forint. Tizenkét páré tehát hétezerkétszáz forint.

Megesóvalta a fejét és azt gondolta: milyen — *olesók!*

— Tudja mit, barátom? Adok én ezért a két lóért kerek tízezer forintot, de oszt' egy szó se legyen több. A maga áldomása külön lesz száz forint.

Igy már csak az beszélhetett, a kit előntött a szerelem ezért a két pillangó formájú sárkányért.

A kocsis szinte megijedt. Felsőhajtott. Már nem henczegett, hanem sajnálkozott. Majdnem siránkozott.

— Nem eladók! — ismételte búsan — és nyögött utána egyet.

Torday Péter most már dübbe gurult. Közé vágott a maga lovainak. Gyí tee! — Jobb volt pusztulni innen; — mert valósággal bele betegedett az eredménytelen alkudozásba.

Hát a mikor kiér a községből, lódobogást hall maga mögött, — arra visszatekint.

Valaki jött utána, lóháton. Egy legény. Sugár, könnyű legény, a ki úgy hajladozott a lován, mint a szélben a nádszál, a melyik mindig csak visszalandul.

Torday nézte a legényt, egyszer csak felkiáltott: — Nite ni! Pista, te vagy az?

A legény most odarugtatott a szekér mellé. — Én volnék, tekintetes uram. Mégis csak megismert, lám!

— Nem sokat változtál. De én azt hittem, rég' felakasztottak.

A legény mosolygott. — Ne tessék féltani

Tari Pistát. A minap is átugrottam a nagy-károlyi csendbiztos fölött, a mikor lovastól beleesett a vízmosásba. Vigyázok én magamra. Hanem most mást mondok. Láttam ám, hogy nagyon szeretné a tekintetes úr azt a két feketét. *Megszerezem?!...*

Szentelen bizalmaskodással mondta. S rögtön hozzátette: — A tekintetes úr jó gazdám volt valaha; — tudom, hogy bomlik a szép lóért s ilyen két lovat csakugyan nem látam még.

Torday meghökkent. Belébujt az ördög, a ki ott inselkedett vele, hogy lám, az övé lehetne az a remek két táltos. Talán komolyan se mondta, de azért mégis mondta: Nem bánom, szerezd meg.

Mire kimondta, meg is bánta; de a legény már visszafordult. Megsarkantyuzta sallangós lovat s úgy elvágatott, mintha nem is a maga szántából sietne úgy.

Vagy három héttel később felkopogtatják Torday Pétert az álmából. Még csak pitymálott s az öreg bosszusan mordult egyet: — ki az?

Az inasa felelt neki: — Egy legény van itt, a ki két lovat hozott; — azt mondja, nem várhat, mert ő az a Tari Pista.

Torday úgy kiugrott az ágyból, mintha kilőtték volna belőle. Szaladt ki azon pörén. Az igaz, hogy nyár volt.

Csakugyan ott volt az udvarán Tari Pista, ugyanazon a sallangós lovon. Mellette nyugtalanokdtak kötőféken a *feketék*.

Torday elhült. Hol elpirult, hol elsapadt. — Alig tudott szóhoz jutni. — Ejnye, te gazember, — mondta ijedten is, örvendezve is. És elkezdte simogatni a remek állatokat.

— Hogy jutottál hozzájuk? — kérdezte aggodalmasan suttogva, hogy az inasa se hallja.

A legény vállat vont. — Sose kérdezze azt a tekintetes úr. A mikor beesukathatott volna, eleresztett; sose bántott, mindig jó volt hozzám; — hát most megszolgalom.

— Szép kis hála, — gondolta Torday; — még be is csukhatnak érte.

De azért nem volt annyi lelki ereje, hogy azt mondta volna a legénynek: tréfa volt, te bolond! — erigy a fenébe ezzel a veszedelmes szíveséggel.

Bizony nem ezt mondta, hanem besietett a házba és kisvártatva kijött. Hozta magával a nagy bugyellárisát.

— Hallod-e, kezdte, nesze neked a fáradságodért az az áldomás, a mit annak a kocsisnak ígértem; (a markába nyomott száz forintot) — aztán ide nézz, — ihol van egy nagy csomó bankó, olvasd meg előttem, tízezer forint van itt egy rakáson. Ezt kösd a kendődbe és vidd el a bárónak; juttasd hozzá, de akárhogy is. Mond, hogy itt a lovai ára.

MEGSZENESÉDETT HALOTT ELSZÁLLÍTÁSA.

A JAMAikai FÖLDRENGÉSÉRŐL. — Underwood és Underwood eredeti fálvételai.

EGY ELPUSZTULT HÁZ, MELY KILENCZ EMBERT TEMETETT ROMJAI ALÁ.

Tari Pista szó nélkül engedelmességet, — átvette a sok papirosbankót és bekötözgette a piros keszkenőjébe. Az egész csomót azután belenyomkodta a kostökebe, merthogy azt a kezéből ép úgy soha ki nem tette, mint a fokosát.

Megint megfordult, mint a minap, megint sarkantyuba kapta a lovat és elvágatott.

Torday Péter pedig szorongó gyönyörűséggel élte a tilos birtokbavétel örömeit; de folyvást vigasztalgatta magát azzal, hogy iszen fizetett ő; — becsületesen megfizetett. Még az is hunczút volna, a ki azt merné mondani, hogy nincs rendben a dolga.

Hanem azért úgy járt a remek feketékkel, mint az egyszeri ember, a ki süveget lopott és nappal fel nem merete tenni, csak éjjel viselte, a mikor lefeküdt. Ő se mutogatta a pillangó-szárnyú sárkányait; — de már az is nagy boldogsága volt, hogy mégis csak az övé már az a két ló.

Vagy nyolcz nap mulva azután nagy levél érkezett a nevére a postán. Akombákomos levél, a melynek még a cimírása is elárulta, hogy ugyancsak haragudhatott, a ki írta, olyan karmolás volt az egész.

Hát még bévül! Ott a sorok keresztül-kasul

futkostak egymáson és mindegyik szó beharapott a másikba. A betűk is ugráltak, mérgekédtek; csak hogy nem káromkodtak. Az az dehogy is nem. Nagyon káromkodtak, Torday Péterrel így még senki se beszélt, mint ez a levél.

«Hallja az úr, a mennyő csapjon az úrba! — Én az urat most becsukathatnám, de nem teszem. Mert magam is bolondja vagyok a szép lónak. — Hanem ámbár a pénzt megkaptam, nem sokallem! Olyan két ló a világon nincsen több; — az istennyila csapjon az úrba, punctum!»

Erre a levélre nem felelt Torday.

Csak nagysokára, a mikor ugyancsak egy vásáron találkozott a levél írójával, — azzal az erdélyi mágnással, — akkor mert szóba eredni vele.

— Igen, igen, mondta a mágnás; — emlékszem; — és máig is sajnálom a gyönyörű lovaimat.

A beszélgetés során azután elmondta, hogy egy este jókora követ dobta be az ablakán, az üvegtáblán keresztül s a köhöz volt kötvé papirosban a pénz, kereken tízezer forint, — meg egy czédula. Azon csak ennyi volt: *itt a két ló ára*.

— Hogy tetszett kitalálni, hogy ki küldi? — kíváncsiskodott Torday.

— No hallja, de nagy számának gondol engem. Iszen eldicsekedett a kocsimon, hogy maga kínált a lovakért tízezer forintot. Más csak nem küldött volna érték épen annyit.

A mikor megtudta, hogy ki vitte el neki a sok pénzt, ráított a Torday vállára s felkiáltott:

— Tudja-e, hogy az a lókötő ritka becsületes ember?!

ÖREG ÉS IFJÚ IRÓK.

(Párisi levél.)

A Goncourt-Akadémiával Franciaország irodalmi fiatalját akarta boldogítani az egyik Goncourt. Nagy irodalmakban különösen és sokszorosan árva a kezdő író, ha szegény és büszke. Ha temperamentumból hiányzik egy unciányi kalandosság, ha egyéniségére túlságosan féltékeny, elbukik. Kereng az irányok között, elébe mered a régi, hatalmas, hiteles Akadémia zord vára s a közönséggel hasztalanul próbál találkozni. A Goncourtok, különösen az alapító Goncourt, jól ismerték és mindnyájan ismerjük az ifjú író kálváriáját. Goncourt azt hitte, hogy ebbe az örökös, tipikus sors-tragédiába engesztelőleg lehet beavatkozni. Ezért csinálta a Goncourt-Akadémiát és alapította a Goncourt-díjat.

A Goncourt-díjat a Goncourt-Akadémia most negyedik esetben ítélte oda. Tehát épen négy irodalmi botránnyal sikerült gazdagítania Pá-

A LELŐTT BÖLÉNYEKET ELSZÁLLÍTJÁK.

ris botrány-kronikáját. A Goncourt-Akadémiát pár év alatt jobban meggyűlölték a fiatalok, mint gyűlölik a régi Akadémiát. Még ma sem ült el Párisban a lárna a Goncourt-tagok negyedik arbitriuma után. Olyan emberi és olyan szomorú komédia ez, hogy minden kulturának és irodalomnak okulnia kell belőle.

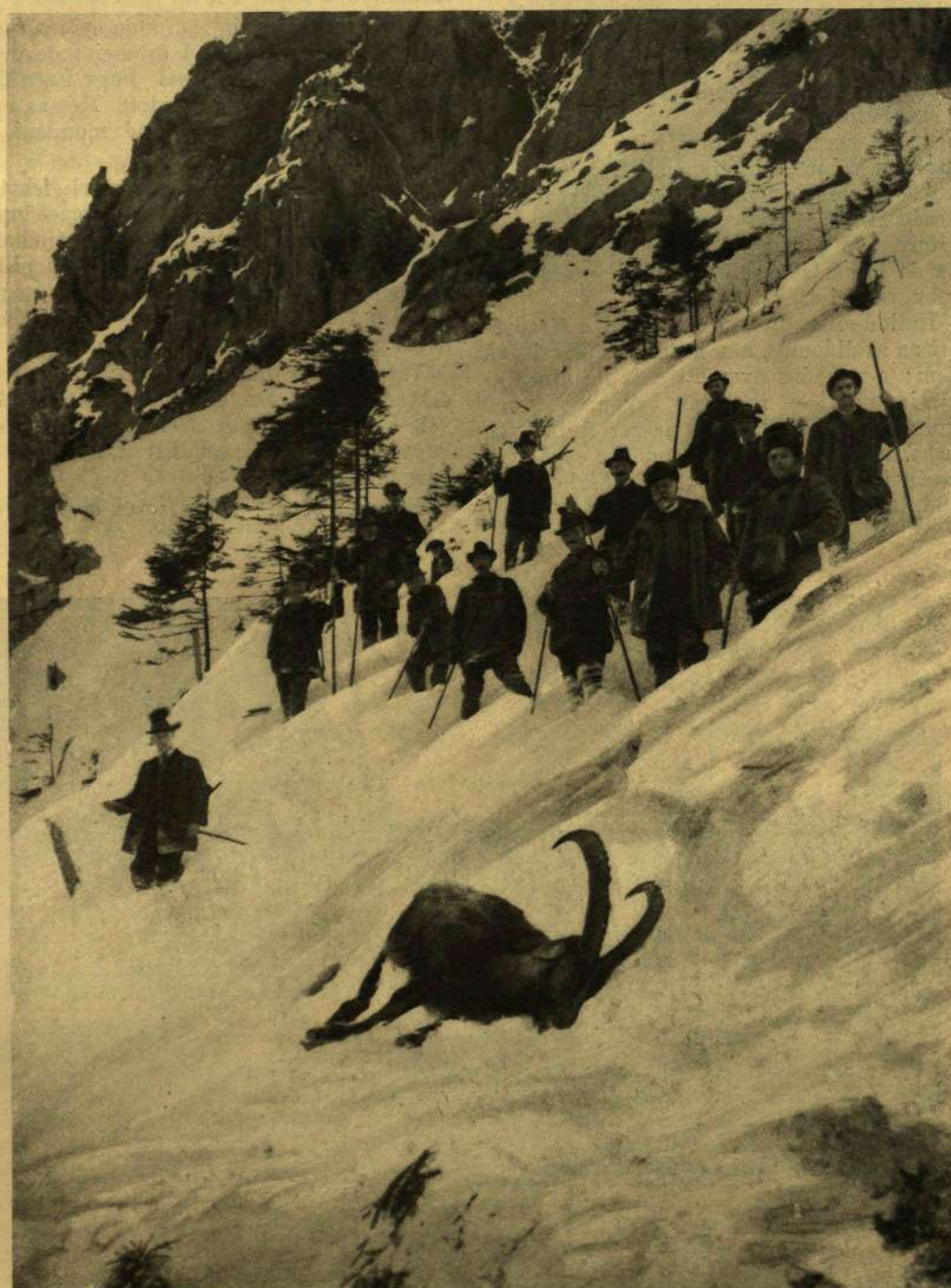
Tíz tagja van a Goncourt-Akadémiának, a kik maguk is irodalmi tigris-kölykök voltak még tegnap, ma már azonban arbiterek, ismert nevek, keresett és nagyon befogott írók, majdnem olyanok, sőt talán olyanabbak, mint a nagy Akadémia halhatatlanjai. Meghiggadtak, megokosodtak, sőt talán el is hájasodtak egy kicsit. Ezek bizony már nem tudnak véres elevenség-gel emlékezni ifjúkori küzdelmeikre. Keveset, sőt alig olvasnak, mert nagyon sokat kell írniok. Oh, ez már nagyon régi nóta: a görög lantosok sem voltak jobbak. A sikerig forradalmár az ember s a siker után szomorú, féltudatos rettegéssel védekezik a forradalom ellen. Mert minden forradalom új embereket akar a régié helyébe. S Krisztus-lelküeknek kellene lennünk, hogy könnyen engedjük át másoknak könnyel és vérel szerzett pozíciókat. Miért legyenek éppen a Goncourt-Akadémia tagjai Krisztus-lelküek? A kik leglázadóbban kezdik az életet, azokból lesznek a régi formák legeltökéltebb őrei. Molère óta például Molière házába azok vették be legkényelmesebben magukat, a kik a dolgukat tüzes ostrommal, szeretlen újításokkal kezdték.

Zokognak, harsányan, jajgatva panaszkodnak a fiatalok a Goncourt-Akadémia ellen. Egy díjat egy teljesen szintelen senkinek sem adtak volna oda a Goncourtok, egy másik díjat udvariasságból avagy rokoni ellágyulásból, tavaly egy negyvenéves fiatal kapta a fiatalok díját. No és az idén betelt a mérték, mondják. Most már nyilvánvaló, hogy a Goncourt-Akadémia tagjai csak olyanokat tesznek híresekké a korszorúval s az elég esinos ötezer franknyi összeggel, a kik nem teszik az ő számukra veszedelmessé a — versenyt.

A Goncourt-díj legfrissebb, korszorúzott regényéről érdemes írni. Címe: *Dingley, a hírneves író* s két szerzője is van: a Tharaud-testvérek. Az idősebb Tharaud a francia nyelv tanítója volt a budapesti egyetemen. Magyarországon élt, utazgatott éppen abban az életkorában, mely ifjú írók sorsára legelhatározóbb. Föltétlenül becses intellektus, különben nem lehetett volna belőle az akadémikus Barrès titkára. Barrès pedig valóságos fanatikusa az értelmi differenciáltságnak s budapesti lektor-sága után az idősebb és hogy úgy mondjuk: íróbb Tharaud Barrès mellett élt. Ezt is szemükre hányják most a Tharaudoknak, mert Barrès, mint politikus, tudományos hévvel konzervatív és arisztokratikusodó.

Alig száznolczedvan oldalas a Tharaud-testvé-

rek regénye. Ez nem volna baj, ha regény volna, ha művészi produktum volna. De a Tharaud-testvérek túlságosan is bonczoló értelmű íróknak látszanak. Tipusokat látni és megérezni

A HENRIETTE FŐHERCEGNŐ ÁLTAL LELŐTT KŐSZÁLI KECSKE. — Isabella főhercegnasszony fűvétel.

TÁTRAI VADASZATOK HOHENLOHE HERCEGNÉN.

aligha képesek. Ők karrikaturát csinálnak, mert sokat utaztak, sokat olvastak, sokat gondolkoztak, de keveset éreztek. Pláne egy nagy igazságtalanságon épült az ő irodalmi röpírat-féle regényük. Kiplinget csúfolják ki benne, a nagy angol író, a ki a búr háború idején olyan hangos demonstrációval csapott föl az angol imperializmus poétájának. De mintha a Tharaudok nem tudnák azt, hogy Kipling nem csupán imperialista, gógós, önző, kegyetlen brit patrióta. De fölséges, sok érzésű, új és hatalmas költő.

A Tharaudokból aligha lesznek a Flaubertek, Balzacok és Zórák utódai. De véletlenül megkoszorúzott könyvükben van annyi értelem és izlés, hogy íróink veszett híret ne költsék. Nem is ez a fontos az ügyben, hanem a francia irodalmi fiatalság nagy sértődöttsége. És az a tanulság, hogy az Akadémia még akkor is Akadémia, ha az Akadémia ellen csinálják. Talán maga Goncourt se hitte, hogy az ő Akadémiája megváltoztatja a világot. S hogy az ő Akadémiájának tizei mindig éppen azt fogják megkoszorúzni, a kiről a jövőendő irodalom-történetének fejezetet kell írnia.

Akárhol s akármennyi Goncourt-Akadémia támad, nem fog változni és enyhülni az ifjú és az öreg írók antagonizmusa. Ők két világ lesznek mindig, kik összecsapnak s ha nem ezt teszik — becsapják egymást. A fiatalság és az öregség, a törekvés és az elért eredmény mindig örök ellenségek lesznek. S a fiatal író sorsa minden országban, minden kulturában, minden irodalomban a régi marad. Vagy van ereje és missziója: akkor kereszttül kell vágnia magát a poklokra is. Vagy nincs s akkor csak megsejthatjuk a szegény sisyfusi szikla-görgetéket. (Páris, január hava.) Diószádi.

A HÉTRŐL.

Egy mulasztás. Most olvassuk a lapokban a Londonból érkező híreket, a melyek elmondják, milyen lelkes, kedves demonstrációkban nyilatkozik meg egy idő óta Albion fainak hozzánk való szimpátiája egész Angliában. A hány tagja az Eighth clubnak nálunk járt, mind valóságos apostola lett a magyar-barátságának. Ebben a tekintetben mi nem igen vagyunk elkényeztetve. A nemzetiségi igazgatók kenyérkereseti forrásuknak tették meg és használják jökora idő óta a magyarság megrágalmazását, bekalandozták egész Európát a mi barbárságunkról szóló rémhíttörőakkal és a viszonyok egész tömege, a mit mi egyetemes meghatározással *sajátságos állami helyzetünknek* szoktuk nevezni, meglehetősen megnehezítette nekünk a rágalom e szervezett hadjárata ellen való védekezést. Annál jobban esik, ha olyan híreket hallunk, a melynek most London felől érkeznek hozzánk. Egyáltalában észre kell vennünk, hogy a külföldnek róltunk való itéletében újabban megvan a hajlandóság a méltányosabb tárgyilagosságra. Csak az a baj, hogy ez a hajlandóság nem fejlődhetik zavartalanul és igen szomorú igazság, hogy ennek leghatározottabban mi magunk vagyunk az oka. Folyton, de folyton hordják a világszóló skandalumokat Európa szemé elé és ma holnap már úgy fest a kép, mintha itt egyéb se történnék, mint veszekedés, dulakodás, botrány és leleplezés. Ilyen körülmények között valószínű, hogy a mi derék külföldi barátaink igyekezetének, lelkes munkájának a legnagyobb része, igazán az ő hibáján kívül, kárbavész. Ezen a gonosz helyzeten változtatni kell, még pedig úgy, hogy ha már Isten segédelmével megcsináltuk a magyar-angol barátságot, a magyar-olasz barátságot, sőt a magyar-japán barátságot, próbáljuk megcsinálni a magyar-magyar barátságot is, mert a míg ez meg nem lesz, addig ugyan a többivel édes kevésre megyünk. Egy nagy, történelmi mulasztást tennék vele jóvá, a mely többet értett nekünk, mint a tatár, a török meg a német együttvéve.

Az adósok városa. Egy könyv jelent meg a minapában Budapesten és el lehet róla mondani, a mit minálunk semmiről se lehet ritkábban elmondani, mint egy könyvről, hogy nagy és őszinte föltűnést keltett. A napilapok nem számították az Irodalom rovatba, a melynek náluk az udvar leghátulsó részében van a rendes helye, hanem az elolvasásra szánt részükben foglalkoznak vele hosszan, kimerítően, tárczában, vezércikkben. És a közönség maga is kiválóan érdekesnek ítélte a könyvet, a melyet egy derék, ügyes, nyitott szemű és jó tollú újságíró kollégánk, Pásztor Mihály írt *Az eladósodott Budapest-ről*. Az ítélet igazságos. Ez a könyv, a mely egy nagyváros és képében, élete módjában úri város legféltékenyebben őrzött fiókjának tartalmát hozta napvilágra: kiválóan érdekes. A legféltékenyebben őrzött fiókban a modern ember nem a szerelmes leveleit rejtegeti, hanem a számláit. Természetesen a kifizetetlen számláit. A szerelmes leveleivel még el is diszelekszik némely gentleman, de a kifizetetlen számláik irányában még a hőszerelemesek és a tenoristák is respektálják a discretiót. És a Pásztor Mihály könyve csupa ilyen nagy discretióval rejtegetett kifizetetlen számla, olyan tömeg, hogy ha halomba hordanák, el lehetne vele temetni a Bazilikát úgy, hogy még a kupolája se látszanék ki belőle. Megtudjuk a könyvből, hogy adós ebben a városban mindenki, a báró, a bankár, a hordár, a lakó, a háziúr, az értelmiség, az értelmetlenség, adós itt még a — hitelező is. Semmiesetre se valami vidám kép, azt kellene hinni, hogy a ki elolvasta, a lelke fenekéig elszomorodik tőle. Úgy is lenne, de Budapest éppen azért az adósok városa, hogy — éppen megfordítva legyen. Régi igazság, már a rómaiak is tudták, hogy *similis simili gaudet*. Mindenki örül, ha hozzá hasonlókkal találkozik, hozzá hasonlókkal van körülvéve. Az adós embernek is nagy lelki vigasztalás és gyönyörűség, ha azt látja, hogy nemcsak ő adós és nem is ő a legadósabb. Már pedig nincs olyan adós ember, a ki ebben a könyvben nála még eladósodottabb polgártársakkal ne találkoznék. Természetes dolog tehát, ha forgatván a lapjait, a lelke nem nehezebb lett, hanem könnyebb,

az arca, tekintete kiderül és szinte jobban megvigasztalódik, mintha a bibliát olvasná. Hát hogyha még ezt az érdekes könyvet — hitelbe adnák!

Olet. Minálunk itt a vén Európában az a mondas járja, meg a bankó az, a mi nem szagos. Nem érzik meg annak a módnak és annak az erkölcsnek az illata, a mivel szerették. A fő az, hogy legyen, akármiféle mesterséggel vagy mesterkedéssel jutott hozzá az, a kinek a zsebében csörög vagy a tárczájában lapul. A fiatal és gazdag Amerikából most egy más felfogás, egy más erkölcs szava csap át hozzánk a tengeren. Ez azt mondja, hogy: igenis, olet. Az arany-nak is van szaga és pedig olyan, hogy az embernek — be kell fognia miatta az orrát. Az történt, hogy J. V. Rockefeller, a világhírű milliárdos a minapában nem kevesebb, mint százharminc millió koronát adott ajándékba kulturális, jótékony célra. Minálunk bizony nemesek a kalapunkat, de a fejünk is lekaphatunk egy ilyen eszeleket hallatára: az amerikaiak pedig — elfintorítják az orrukat. Nem, mintha százharminc millió korona ott se volna százharminc millió korona. De azért, mert ez a pénz — a Rockefeller-pénze. Könyörtelenséggel, embereknek, körülményeknek a végtelékig való kibaszásával és olyan manipulációkkal szerzett pénz, a melyek miatt ez a nábob majdnem kénytelen volt a palotájából elhuzozkodni a — börtönbe. Az amerikai lapok erkölcsi fölláborodása tehát, mikor a köszönet egy szavára se hajlandó méltatni a Rockefeller eszeleketét, nem megmagyarázhatatlan. Csak — logikátlan, kései és téves irányú. Ennek az erkölcsi érzésnek ugyanis nem itt kell megnyilvánulnia, hanem — előbb kellett volna. Nem az ellen kell tiltakoznia, hogy Rockefeller és társai milliókat adjanak nemes

czéla, hanem az ellen, hogy milliókat szerzhessenek nemtelen módon. Ez ellen kell fölzúdulni és az erkölcsi erőket sorompóba állítani. Mert az arany, az csakugyan nem szagos, csak Rockefeller úr szagos és azok, a kik hozzá hasonló eszközökkel harácsolják. Ne a jötevésben üssenek a körmükre, hanem a gonosz üzelmekben.

A kormányozható léghajót tudvalegőleg már egy egész sereg ember föltalálta, de valamennyien együtt se találták föl annyiszor, mint a szívós, derék öreg Zeppelin gróf egymagában. Az ő léghajója bizonyos időközökben pontosan megjelenik a bodeni tó fölött, mindig tökéletesebb alakban és a kísérlet vége mindig az, hogy — belesik a bodeni tóba. Legutóbb, a múlt nyáron, már úgy szállt föl a levegő világának e kitaró, energikus ostromlója, hogy nem is esett bele a tóba, hanem csak — mellé. Akkor tele kürtölték a lapok a világot, hogy a kísérlet teljesen és tökéletesen sikerült: de egy pár hónap múlva már kiderült, hogy ez a siker mégse lehetett tökéletes. Először azért, mert a gép mindjárt a nagyszerű légi út után használhatatlenné vált, másodsor meg azért — és ez talán még beszédebb bizonyíték — mert az a részvénytársaság, a mely addig a Zeppelin kísérleteit finanszírozta, kijelentette, hogy — nem kér tovább a mulatságból. Zeppelin azonban nem csügged és most sorjáték-rendezéssel próbál új pénzt teremteni új kísérletre, illetve új léghajóra. Kétségtelen, hogy ez a vállalkozása lesz a legrealisabb. Ennek okvetlenül lesz egy becses és öröndetes eredménye. Ha nem is egy kormányozható léghajó, de egy — főnyeremény. És a ki ezt megnyeri, nem fog haragudni, ha a következő kísérlet nem sikerül is. Egy főnyereménynel a zsebében a földön is igen jól el tud lenni az ember.

OLASZ LÁNY. — Fehér Sándor rajta.

TATÁRRABSÁG.

REGÉNY.

(Folytatás.)

Irta PEKÁR GYULA.

Ám könnyű volt ezt mondani. A Fővénaszony sietve menekült előre a leányokkal a kertbe, de bizony hiába fogadtatott ő bekésséget az urakkal, a fiatalok csakhamar unatkozni kezdtek magukban s békétlenül gyülekeztek az Izabella királyné tölgyéhez a Himes Ház alá. Nézték fel a lombos magosba, a gallyakon pihenő cifra palotácskára, melynek emeletén Tulok Sára már javában olvasta Mózes első könyvét a leányok épülésére. Keneteljesen hangzott a szava: «és lett negyedik nap és mondá az Isten: madarak repdessenek a föld felett...»

Rhédey László felkiáltott:

— Hát száll is a Bül-Bül a föld felett, — de magunk ugyan hogy fogjuk meg? Eresszen be Sára néni, ki-ki a párjához... Hisz úgy is azt mondja Szent Péter: nem jó, ha az ember magában van!...

A Fővénaszony elszörnnyüködvé nézett ki a Himes Ház ablakán, de a mögötte felhangzó leánykaczaj csak annál inkább ostromra bátorította a vállalkozó ifjakat. Seregestől futottak fel a tölgy dereka körül kanyarodó csigalépcsőn.

— Mihály te! — szolt vissza Rhédey László, — hát nem jössz velünk?

— Nem én, — felelt Tholdalagi, boszúsan toppantva odalent a tölgy lábánál.

— Gyere már no! — ismételték a többiek.

— Nincs kedvem mulatni... —

Mihály csakugyan lent maradt; egy darabig még türelmetlenül csapkodta a bokrokat lovagló-pálcájával, aztán vállatvonva, odább sétált.

Ezalatt az úriak persze — rövid ostrom után — behatoltak a Himes Ház emeletére. Tulok Sára jajveszékelve emelte égnék a kezeit.

— Ugyan ne óbergasson már, Sára néni! — csitította Rhédey László, — hiszen nem haszontalanságból törünk mi ide be, hanem nagyon is komoly tervvel. Nézze, Warkochy Gábor ebéd után mindjárt eltűnt, tudom, Zöld Jánoshoz, a kertészhez ment, vele tanácskozik már egy óra óta, — lépes vesszőket csinálnak s a kertészlegényekkel valóságos hajtvadászatra készülnek a Bül-Bül ellen. Már most igaz szívből csak nem akarhatja kegyelmed, hogy a Bül-Bül-lel Warkochyé legyen Huszár Margit. Én azt mondom, kerekedjünk fel mindannyian és fogjuk el a veres ember elől a fülemülét!

A többiek zajosn helyezeltek. És annyival is inkább tetszett a terv, mert ez a Bül-Bül-hajsza voltaképp kellemes üriügylő szolgált a pároknak a kertben való évődő szaladgálásra. A szerelmek már is közelebb húzódtak egymáshoz, — Rhédey László a Bánffy Ágnes kezét fogta, Korniss Péter Weér Orsikával tréfálkozott, Huszár Péter pedig Thoroczky Judittal sugdosódott. Csak az egy Margitnak nem volt párja. Bátyja és Judith biztatták, nógatták, de ő csak sehogyse akart velük menni. Elvégre is nem várhattak tovább...

— Mennünk kell, — szolt Rhédey László, — mert biz' Isten ránk esteledik! Az az ármányos Warkochy még elesípi előlünk a Bül-Bült, — nini, ott járnak már a Zöld János legényei a lépes vesszőkkel...

— Sietve futottak le a párok a csigalépcsőn, persze velük szaladt «vigyáznia» Tulok Sára is. Margit magára maradt ott a Himes Ház emeletén és az elhagyatottság érzetével végtelen bánat költözött szívébe. Mihályra gondolt, — vajjon mért nem jött fel ide a többi ifjakkal?

Hol van most, merre bujdosik? Oh, nem a fülemülét kergeti ő, — hisz megmondta, hogy nem medvétől vitézhez való az, madarat hajkurászni... Haragszik Mihály nagyon és haragjában most mindegy neki, Warkochy fogja-e el a Bül-Bült, vagy más. Margit összereszt, érezte, ocsudnia kell a szép álomból és büszkén vetette fel a fejét. Hogy kissé összeszedje a gondolatait, az ablakhoz lépett.

Odakint a lomb közt hanyatlott már az őszi délután. Nesz hallatszott mindenfelől; a rendszeres fülemüle-hajsza nyilván most vette kezdetét. A leány aggódva figyelt, — egymás után ismert rá ennek is, annak is szavára, végül a Warkochy rikácsoló hangja ütötte meg a fülét. No, ez a hang aztán egészen kijózanította. Eddig csak arra gondolt, hogy ő kit veszít el, de nem arra, hogy ugyanakkor őt ki nyerheti el... Hátha csakugyan Warkochy fogja el a Bül-Bült s neki a Fejedelemasszony parancsából e hitvány ember kezére kell kerülnie? Mintha melbelökték volna, úgy rázkódott össze érre a gondolatra. De hát mit tegyen? Páni félelemtől üzetve futott le a lépcsőn s aztán hanyatt-homlok vágott neki a homályba boruló tündéerkertnek.

Nem igen tudta ő, mit akar, tán azt se, hogy merre fut. A tó vize pillanatra fehéren csillant meg jobbján, de aztán újból letért az útról s megint csak szaladt tovább tuskón-bokron át. Körülötte nőtt a zaj, — boldog Isten, hátha Warkochy már meg is fogta azt a szegény Bül-Bül madarat? Megállt s kezeit tördelve egészen önkénytelenül így kiáltott fel:

— Mihály... Mihály!

A szomszédban gally zördült, — igazán felelt volna valaki, vagy csak a szíve dobant oly nagyot? Áttörtetett a sűrűn s egyszeribe megtudta, hol van. Lihegve állt meg a labirintus nyírott bokorfala előtt. Mihály lépett elő az útvesztő kapujából s hévvel ragadta meg a kezét:

— Mégis csak te vagy az, hugom, — tudtam, hogy előjössz... vártalak!

Margit boldog meglepetéssel támaszkodott oda a labirintus kapufélfájához. De azért nagyon erősködött:

— Eresszse el a kezemet, kegyelmed!

— Dehogyan is eresztsem, — évődött Mihály, — hová igyekszel úgy?

— A fülemüle után szaladok, — fuldokolt a leány, — ha én fogom meg, akkor legalább senkié se leszek...

— És hát csakugyan senkié se 'akarnál te lenni? ... No, ne fuss úgy, — mondanék valamit!

Margit csakugyan kiszabadította kezét és elmenekült. De ármányosan futott ám, egyenesen be a labirintusba, melynek családja útjain egyedül ő tudta a járatát. Mihály jó kedvvel termett a nyomába, de bizony ugyancsak össze kellett szedni a tudományát, hogy le ne maradjon tovább Ariadnejától. Nem is érte őt utol, csak az útvesztő kellő közepében, ott, a hol a rózsabokor alatt a híres csodaforrás csobogott. Mélyen megilletődve ölelte át a leányt:

— Hugom, mondanék valamit...

— Mihály!

— Csak annyit, hogy szeretlek!

Margit boldogan vergődött karjaiban:

— De a Bül-Bül madár!...

— Eh, — tört ki Mihály, — nem törődöm én azzal a fülemülével, ne törődj vele te se! Ha Istennek kedves a mi szerelmünk, egymáséi leszünk mi nélküle is! Ül le mellém, ide a forrás szélére...

— És mialatt ott a forrás szélén ülve, egymás szíve dobbanását hallgatták volna, körülöttük egyre nőtt a madárhajsza mozgalma. Minden oldalról

közeledtek az üldözők a labirintus felé. Innen Rhédey László szava hallatszott, onnan Huszár Péter szolt, amonnan pedig Warkochy hangja rikácsolt... Csuda-e, ha ilyen taktika mellett a Bül-Bül csakugyan a labirintus felé vette útját? Szükségképen ide kellett neki menekülnie, a kert legvédelemből négyzögöbe.

— Szeretlek, hugom, — sügta Mihály, — szívem közepébe örökre feljegyeztelek, — szeretsz-e te is?

Tulajdon e perczen ismerős csipogást hallott Margit a szomszédos nyírott bokor felől.

— Csitt, — mormogta örömmittasan, — hisz ő az, itt a Bül-Bül!

— Persze hogy ő az, — szolt Mihály halkán, — és hallod-e a Warkochy hangját? Ő maga kergette ide mihozánk!...

— Bül-Bül, — hivogatta a leány, — jer ide!

A fülemüle ráismert hű ápolójára. És a vicekirályné kinyújtott kezére szállt. Margit lefogta lábcsákait, megcsókolta a fejét s aztán átadta őt Mihálynak.

— Itt van, — sügta diadalmasan, — kegyelmed vigye a Fejedelemasszony elé...

— Margit, hisz akkor az enyém vagy.

— Tied örökre, — felelt a leány. S ajkaik hosszú csókban forrtak egybe.

*

No hiszen lett ott meglepetés, mikor a madarászó társaság újból összeverődött Izabella királyné tölgyénél a Himes Ház alatt. Akkor már az esti sétára kelő tanácsurak és udvari asszonyok közül is többen tartózkodtak ott és kíváncsián tudakolták az érkezőktől a hajsza eredményét. Mosolyogva néztek öreg Tulok Sárát, ki sokra akarván vigyázni, minden pártól lemaradt és most kétségbeesetten óbergatott, úgy hivogatta elvesztett báránykát. Ám csak a riadó vén papagály felelt neki onnan fölülről a Madaras Házból; megbotránkozva rikácsolta túl a Fővénaszonyt: «Zülfikár, Zülfikár!...»

No de jöttek már végre az elvesztett báránykák, meg a farkasok is. A fáradtan loholó Warkochy jelentkezett elsőnek és mialatt az érkező többiek köréje csoportosultak, hévvel magyarázta öreg Serédy meg Korniss tanácsuraiméknak:

— Mondom, nem csak hogy láttam, de már-már fogtam is a Bül-Bült, mikor egyszerre megint csak odább szállt a beste fülemüleje. Berpült a labirintusba, ott kell neki lenni. Majd meglelem én ott holnap!

— Dejszen, kiáltotta ekkor valamelyik odarohanó ifjú, — tüheted bört mottal a nyomát. Megvan a Bül-Bül, im' itten hozzák!

A társaság meglepetten zongyra nyitott utat: ki az, ki fogta meg a madarat? Csak az egy Warkochy sápadt, ő sehogy se akarta hinni az igazat... A hajsztól kimerülten, a boldogságtól hevülten akkor toppantak oda a körbe Tholdalagi Mihály és Huszár Margit. És különös volt az szemlélni: nem törődtek ők a kérdezősködőkkel, tán észre se vették azt a körjüket seregő sok embert, — kezet kézben tartva ők csak egymást látták, egymás szemébe tekintettek néma örömmel, mélységes gyönyörrel. A vallomás utáni meglepetés édes perze volt ez, mikor a szerelmek illetővé ébredtek tudatára annak, hogy micsoda kincsét is nyertek ők egymásban, — mikor minden muló pillanat megannyi új mennyországgal gyarapította szívük diadalát. És igaz diadal volt ez, arczuk elragadtatásán látszott, hogy egyik se vesztett, mindketten csak győztek. Gyöngédségében is méltóságos maradt Margit, hódolatában daliás Mihály, — összeillő szebb párt alig képzelhetett az ember. Láfta és érezte ezt mindenki s a fecsegő társaság lassan el is hallga-

tott körülöttük. Álmétkodva vártak. Végre elmult a nagy percz; a szerelmek lelkét cseréltek egy egész életre s aztán ocsudtak beszédes némaságukból. Mihály körülözött a társaságon, de ekkor se a többiekhez szolt, hanem megint csak Margithoz fordult. Nem magyarázott ő semmit, — az általános figyelem közepette hal-kan csak ennyit mondott:

— Eredj szívem, tedd vissza azt a madarat a kaliczájába.

E szóra persze újból kitört a visszatartott kíváncsiság: hát csakugyan megvan a Bül-Bül? hogy fogták meg? Hol fogták? Warkochyék hitetlenül lármáztak:

— Ide vele, látni akarjuk!

Thoroczky Judith, ki szintén kézen fogva tért meg Huszár Péterrel a madarászatról, oda-simult barátinőjéhez:

— Mondjad már, hol van?

— Itt őrzöm a szívemen, sügta Margit a keblébe rejtett madarat véde, — a szívemben pedig boldogságomat...

— Oh hogy örülök neki! — szolt Judit, — örülj te is a mienknek. Mert mi is boldogok vagyunk ám Péterrel...

Öreg Serédy nagy parolát adott a jegyeseknek.

— No hát ez igazán nagyszerű, két mátkapár kerül ki a fülemüle-hajsztól! Van-e még harmadik?

Mindnyájan Rhédey Lászlóra meg Bánffy Ágnesre néztek. Ám itt, úgy látszik, hiba csuszott a szerelemben; nem Rhédey udvarolt már a szeszélyes kisasszonynak, hanem egy nálánál sokkal érvényesebb gavallér forgolódott körülötte, a már kissé törődött, de még mindig marziális kiállítás tanácsúr, Barsay Ákos. Mialatt a társaság jókedvűen indult a palota felé, ők ketten nagysuttogva hátul maradtak. Korniss Ferenc még vissza is szol a kollégájához:

— Mi itott beléd, komám, hogy úgy szorgalmaskodol a szoknya körül? No, csak arra vigyázz, hogy a nyerged jobban ne fusson a lovadnál! Nem neked való már egy szépleány-nyal szerelmet cserélni...

Ám Barsay Ákos nyilván más véleményen volt. Nagyon héven öntötte alá a forrót, nagyon bizodalmasan vallott ő a mosolygó kisasszonynak.

— Szép hugocskám te, hallgass rám, eszet hadd adjak neked! Vésd ki a fejedből azt a nyalkát s inkább engem kapcsolj be szívedbe. Csak annyit monddok, — tette hozzá sügva, — nagy idők fordulása lesz most elkövetkezendő. Nem lehessen tudni, mi lesz... Isten ne adja, de felfordulhat a világ szép Erdélyországban! Akkor aztán minden gyökere hazafinak résen kell lennie, — csak rajtad áll, a te éltető szerelmedtől függ, hogy én belőlem tanácsúrnál, bálnál sokkal több legyen...

Nagyrólító Ágnesnek felcsillant a szeme:

— Már minthogy kegyelmedből még Fejedelem is lehetne?

— Csak arra gondolj, hogy belőled mi lehetne: Nagyságos Fejedelemasszony! Ágnes te, engedd hát, hogy a fecske az én házamra is rászálljon, — fetregő reménységemet emeld fel...

Mire a társaság a főpalota elé ért, akorra az emeleti szalában már estebéd előtti udvarlásra fogadta híveit a fejedelmi pár. Ő nagyságúké aranyos támasztószéken ültek a kárpit alatt hátul, körülöttük a hallgató tanácsurak, a főemberek és főasszonyok, no meg persze a járuljanak és illendő könyörgéssel adják elő nekik szerelmes szándékukat.

Tholdalagi Mihály és Huszár Péter térdet hajtottak a nagyságnak előtt. Nem czifrázták

A forrás szélén ülve egymás szívdobogását hallgatták.

tagon, merőn bámult maga elé Rákóczy György is, de neki villám volt a szemében, neki eleme volt ez a kalandos nyughatatlanság. Gondolatban már esatateren vágatott koronázó Krakkó felé... Nos, a madarászok serege ép kapóra toppant be kis vigasságot hienteni a kedvetlenek közé. Korniss Ferenc mindjárt Ő Nagyságúké elé vezette a kis új párt. Ékes és humoros dicsőiváló adta elő, hogy a madarat keresők im nem csak fülemülét, hanem még annál is zengőbb szerelmet találtak a tündérkertben:

— Tholdalagi Mihály a Bül-Büllel Huszár Margitot fogta meg, — Nagyságos asszonyunk méltóságos parancsolója szerint hadd legyenek ők egymáséi. De hadd legyenek boldogok Huszár Péter meg Thoroczky Judith is, ásó-kapa válasza el őket egymástól! Itt halna meg Barsay Ákos is, tette hozzá a tréfa kedvéért Korniss uram, — kóstolná a szerelem ízét ő is, ámde ő még ifjú, ráér, hát hadd gondolkodjék...

Egyszeribe vigasság lett a szalában, nevetett még a Fejedelem is. Csak Báthory Zsófia fogadta búsan az eléje térdelő két mátkapárt.

— Hát megkerült a fülemülém, — mondotta Margitnak, — vajha visszahozná a jó szerencsém! Ám a mig oda volt, már is rám szakasztotta egy egész világi szerencsétlenségét...

No, de azért csak legyetek boldogok. Ez a két leányzó, tette aztán hozzá emelt szóval, — az én leányom, én adom férjhez őket. Vezessék őket mindjárt ágyasházamba, én tőlem fogják megkérni őket az ifjurak.

Mialatt Tulok Sára élvezte a kisasszonyokat, tetsző moraj kommentálta a Fejedelemasszony kitüntető kegyét. A főasztalnok Huszár Mátyas térdet hajtva köszönte meg Báthory Zsófiának a gráciáját s kérte a további kegyét úgy Margit leánya, mint Péter fia számára is. Özvegy Thoroczky is kezét eskölt neki Judith leányáért. Ezalatt persze nagyban sutogtak az asszonyemberek s ugyancsak találgatták, mennyi értéket, pénzt, házat, vagy arany-marhát fog adni a Fejedelemasszony a két udvarló leányával. No de tapodott már a hopenmester, Kékedy uram a botjával, a mi jel volt arra, hogy a kérés a Báthory Zsófia színe elé járuljanak és illendő könyörgéssel adják elő nekik szerelmes szándékukat.

Tholdalagi Mihály és Huszár Péter térdet hajtottak a nagyságnak előtt. Nem czifrázták

ők a beszédüket, az igaz vonzalom tette szavukat egyszerűvé, de annál ünnepélyesebbé.

— Én Huszár Margitot szeretem, — fejezte be Mihály, — kérdenék tőle valamit s ép ezért véle való szembenéltelre jelentkezem. Nagyobbik anyjától imhol kikérem a leányt!

(Folytatása következik.)

A VIDÁMSÁG HÁZA.

REGÉNY.

(Folytatás.)

Irta Wharton Edith; angolból fordította Schöppin Aladár.

A lépesőházban Lily megállott, hogy körülnézzen. Ezer valószínűség volt egy ellen, hogy nem fog találkozni senkivel, de az ember végre is sohasem tudhatja. Lilynél pedig ritka gondolatlanságai után mindig fokozott óvatosság volt a visszahatás. Nem volt senki a láthatáron, kivéve egy takarító asszonyt, a ki a lépcsőt surlotta. Vastag alakja és szerszámai annyira elfoglalták a helyet, hogy Lilynek, mikor elment mellette, föl kellett emelni a szoknyáját s oda simulni a falhoz. Az asszony ezalatt abbahagyta munkáját és kíváncsián nézett fel, összeszorított, vörös öklét rajta tartva a nedves rongyon, melyet ép akkor húzott ki a dézsájából. Széles, beesett himlőhelyes arca volt, ritkás szalmaszin haja, melyen a fejbőre kellemetlenül átlátszott.

— Bocsánat, — mondta Lily, udvariasságával akarva kifejezni az asszony durva magaviseletének kritikáját.

Az asszony felelet nélkül félretolta dézsáját s tovább bámult Lilyre, a mint ez selyemsuhogással elsuhant mellette. Lily érezte, hogy elpirul tekintete alatt. Mire gondolhatott ez a teremtés? Hát nem teheti az ember a leggyorsabb, legártatlanabb dolgot a nélkül, hogy ki ne tégye magát holmi gyűlöletes föltevésnek? A lépcső közepén elmosolyodott arra a gondolatra, hogy egy takarító asszony báméskodása annyira meg tudta zavarni. Az a szegény teremtes bizonyára csak elámott a szokatlan látványosságon. De vajjon szokatlanok-e az ilyen látványosságok Selden lépcsőjén? Bart kisasszony nem volt ismerős a legénylakások erkölcsi kódexével s az arca megint elpirult, a mint eszébe jutott, hogy az asszony báméskodásában összehasonlítás is lehet más hasonló jelenségekkel, — de ezt a gondolatot elhárította egy mosolylyal s sietett lefelé, azon tűnődve, vajjon fog-e hamarjában kocsit találni a Fifth Avenue felé.

A kapu alatt ismét megállott, végigkutatva az utcát, nem lát-e kocsit. Nem volt látható egy sem, de a mint a gyalogjáróra jutott, majd neki ment egy kis, sima külsejű, gardéniás gomolykú embernek, a ki meglepett felkiáltással emelte meg a kalapját.

— Bart kisasszony! Ejnye, ez aztán szerencse! — mondta.

Lily valami vidám kíváncsiságot látott megrebenni az ember ajkai körül.

— Oh, Rosedale úr, hogy van? — mondta Lily, észrevéve, hogy arczán egy pillanatra átvonult kelletlen kifejezés visszatükröződik a férfi bizalmaskodó mosolyában.

Rosedale úr érdeklődő helyesléssel méregette őt végig. Esetlen rőt ember volt, afféle szőke zsidó típus, elegáns londoni ruhában, a mely nem valami jól állott neki. Kicsi oldalvást néző szeme olyan színezetet adott tekintetének, mintha megbecsülne, a kire néz, mint valami árúczkát. Kérdőleg nézett a Benedick-ház kapujára.

— Bevásárolni jár a városban, mi? — mondta bizalmaskodó hangon.

Bart kisasszony kissé visszarezzent ettől a hangtól s aztán hirtelen magyarázkodni kezdett.

— Igen — a szabómnál jártam. Epen úton vagyok a vasútra, Trenorékhoz.

— Ah, a szabójánál, igazán, — mondta Rosedale nyíjasan. — Nem is tudtam, hogy női szabó is lakik a Benedick-ben.

— A Benedick? — A leány kissé megütődve nézett rá. — Az a neve ennek az épületnek?

— Igen, az a neve. A ház tudniillik az enyém, onnan tudom a nevént. — Rosedale még jobban elmosolyodott, a mint nézőkvő biztonsággal tette hozzá:

— De meg kell engednie, hogy elkísérjem az állomásra. Trenorék Bellomontban vannak úgy-e? Epen hogy ideje van még elérni az öt óra egynegyedezes vonatot. A szabó nyilván megvárakoztatta.

Lily feszesebb lett erre a tréfára.

— Oh, köszönöm. — dadogta s ebben a pillanatban meglátott egy kocsiat a Madison Avenuen befelé menni. Kétségbeesett mozdulattal integetett neki.

— Nagyon szives, de a világról sem akarom fárasztani. — mondta kezét nyújtva Rosedalenek s nem törődve tiltakozásával, beleugrott a kocsiába s lelkendezve adta ki a kocsisnak a rendeletet.

II.

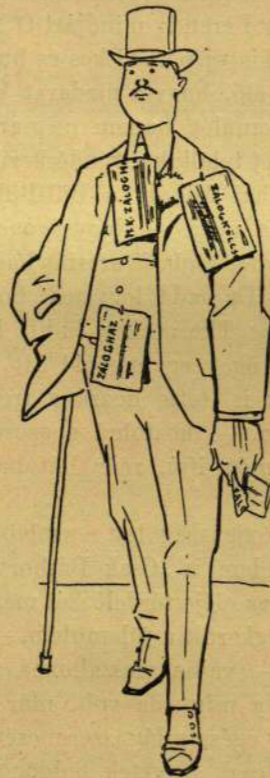
Lily sóhajta dőlt vissza a kocsiába.

Mért kell egy leánynak oly keservesen megfizetni, ha csak egy csöppet is eltér a mindennapi útról? Miért nem tehet soha természetes dolgot a nélkül, hogy el kelljen rejtegetnie a mesterkélt fogások szövevényébe? Engedett egy pillanatnyi impulzusnak, bement Selden Lőrincz lakásába — és oly ritkán engedhette meg magának egy impulzus fényűzését! Ez az egy is, úgy látszik, többjébe fog kerülni, mint a mennyit megbir. Kelletlen érzéssel látta be, hogy annyi évi önfegyelmezés ellenére is két botlást követett el öt percz alatt. Az az ostoba mese a szabóról elég rossz volt. — oly egyszerű lett volna megmondani Rosedalenek, hogy Seldennél volt egy csésze teára! Az egyszerű megmondás ártatlanná tette volna a tényt. De miután rajtakapatta magát a hazugságon, kétszeres ostobaság volt tőle megbántani zavarának tanuját. Ha lett volna annyi lélekjelenléte, hogy elkísérti magát Rosedalelel a vasutra, ez az engedmény megvásárolta volna a hallgatását. Rosedaleben megvolt fájának pontossága az értékek megbecsülésében s az, hogy a délutáni tolongásban együtt látják őt járnai a perronon Bart Lilyvel, készpénz lett volna a zsebében, hogy az ő saját kifejezésével éljünk. Természetesen tudta, hogy Bellomontban nagy társaság lesz s az a lehetőség, hogy Trenorné vendégei egyikének találják nézni, kétségkívül számításai körébe esett. Rosedale úr még mindig azon a ponton volt társadalmi emelkedésében, a melyen az ilyen benyomások keltésének is megvan a fontossága.

A legboszantóbb az volt, hogy Lily mindezt tudta. — tudta, mily könnyű lett volna Rosedalelel elhallgattatni, és mily nehéz lesz az most utólag. Rosedale Simon az az ember volt, a ki mindenkiről tudott mindent, a ki azzal igyekezett fitogtatni a társaságban való otthonosságát, hogy tulzott beavatottságot mutatott azoknak a szokásaiba, a kikkel bizalmas lábon élnek akart feltűnni. Lily biztos volt benne, hogy a szabójánál a Benedickben tett látogatásának története huszonegy óra alatt szájról-szájra fog járnai Rosedale ismerősei között. A legrosszabb pedig az, hogy ő mindig lenézte Rosedalet s ezt érezte is vele. Első feltűnése óta, midőn Lily könnyelmű unokabátyja, Stepney Jack (nagyon könnyen kitalálható szivességek fejében) meghívót szerzett neki Van Osburghék egyik nagy tömeg-mulatságára. — Rosedale a művészies érzékenységnek s üzleti ravaszság-

nak azzal a vegyülékével, a mely jellemzi fáját, azonnal Bart kisasszony felé gravitált. Lily érette indító okait, mert az ő pályafutását is ugyanilyen számítások vezették. Gyakorlat és tapasztalat arra tanították, hogy legyen kedves az újon jöttek iránt, mert a legkevésbéet ígérő is hasznos lehet valamikor s különben is utólag könnyen meg lehet róluk feledkezni, ha nem bizonyulnak hasznosoknak. De valami ösztönzerű ellenszenv, a mely erősebb volt sok évi társadalmi fegyelmezettségénél, arra vezette, hogy Rosedalet az elfeledettek közé sorozza a nélkül, hogy kipróbálná. Nem maradt utána egyéb, mint az a vidám kacagás, melyet gyors elintéztetése kellett Lily barátai között s bár később — képtelen szövevény — ismét feltűnt mélyebben a folyam-árban, ez csak egy-egy pillanatra történt, hosszas elmerülések közbejöttével.

Eddigél Lily nem sok lelki-furdalást érzett ebben az ügyben. Az ő kis körében kimondták, hogy Rosedale lehetetlen, Stepney Jackkel pedig éreztették, hogy az adósságait máskor ne meghívókkal fizesse. Még Trenorné is, a kit a változatosság kedvelése néha vakmerő kísérletekre csábított, ellenállott Jack kísérleteinek, hogy Rosedalet az újdonságok közé soroztassa. Ő is kijelentette, hogy az adósságait a kis zsidó, a kit — emlékezete szerint — már vagy egy tucatször szervíroztak és visszautasítottak a társaság asztalán. S a míg Trenor Judy makacsul kitartott, addig nagyon kevés kilátás volt arra, hogy Rosedale beljebb juthasson a Van Osburghék tömeg-mulatságainál. Jack nevével föladata a harezot azzal, hogy: «majd meg fogják látni» és férfiasan megmaradva a zászlónál,

A gavallér.

együtt járt Rosedalelel az elegáns éttermekbe, egyénileg mulatságos, bár társadalmilag gyanus hölgyecskék társaságában, a kik mindig készek az ily szerepek eljátszására. De a kísérlet eddigél meghiúsult s miután kétségkívül Rosedale fizette az ebédeket, a nevetők az adós pártján voltak.

Rosedalel, a mint ebből látni, egyelőre nem volt félni való, ha csak az ember nem adta magát a hatalmába. Bart Lily azonban épen ezt tette. Ügyetlen föllétele elárulta, hogy van valami takargatni valója s Lily biztos volt benne, hogy boszút forral ellene. Volt valami a mosolyában, a mi azt mondta, hogy ő nem felejtett. Kissé meborzongva fordult el ettől a gondolatól, de szabadulni nem tudott tőle egész útján az állomás felé s nyomasztó hatása alatt volt, a míg a perronra ért.

Epen elég ideje volt arra, hogy helyet foglaljon a vonat indulása előtt; de a mint elhelyezkedett egy sarokban, a hatásnak azzal az ösztönzerű kiszámításával, a mely sohasem hagyta cserben, körülnézett abban a reményben, hogy meglátja a Trenorék társaságának valamelyik tagját. Szabadulni akart magamagától s a beszélgetés volt ennek a szabadulásnak az egyedüli módja.

Egy nagyon szöke, vörös szakállú fiatal embert fődözött fel a kocsi másik végén, a ki egy szétterített újság mögé volt bujva. Lily szeme föléillant s szája kemény kifejezését gyöngye mosoly lágyította meg. Tudta, hogy Gryce Percy ott lesz Bellomontban, de arra a szerencsére nem számított, hogy együtt utazik vele a vasúton. Ez a tény előzött minden Rosedalere vonatkozó kellemetlen gondolatot. A nap talán kedvezőbbben fog végződni, mint a hogy kezdődött.

Elkezdte felválni egy regény lapjait, nyugodtan figyelve áldozatát lesütött szempillái alól, mialatt kitervelte a támadás módját. Volt valami szándékosság a fiatal ember elmerültségében, a mi arra vallott, hogy észrevette Lilyt; soha még senki oly buzgalommal nem olvasta az esti lapot. Lily kitalálta, hogy az ifjú sokkal is félénkebb, semhogy oda merjen hozzá jönni s így neki magának kell a közeledés valami módját kieszelni, a mely azonban ne tűnjék fel úgy, mintha ő provokálta volna. Mulattatta őt az a gondolat, hogy egy oly gazdag ember, mint Gryce Percy, annyira félénk, de az ilyen fogvatkosok iránt nagyon engedékeny volt s különben is az ifjú félénksége jobban fogja szolgálni célját, mint a túlságos biztonság. Lilynek megvolt az a képessége, hogy vissza tudta adni az önbizalmat a zavarba jötteknek, de abban, hogy az önhitteket zavarba tudja hozni, már kevésbé bizott.

Megvárta, a míg a vonat kijön az alagútból s végigvágat az éjszakai külváros szakadozott ház-sorai közt. Aztán a mint lassította futását, föl-kelt üléséből s lassan végigment a kocsin. A mint Gryce úr mellett elment, a vonat lökést adott s egy finom kis kéz kapta meg a fiatal ember székének hátát. Gryce hírtelen felugrott, értelmes arca olyan lett, mintha biborba mártották volna, még a szakállja is szinte pirosabb lett.

A vonat megint zökken egyet s Bart kisasszonyt kis híján belevetette Gryce karjaiba.

A leány nevéve hozta rendbe magát és hátra tekintett.

— Maga az, Gryce úr? Bocsánatot kérek. — csak a szolgálónak akartam szólni, hogy hozzon teát.

Odanyújtotta a kezét, a mint a vonat ismét a rendes menetsebességbe ment át. Néhány szót váltott Gryce-szel ott állva az átjáróban. Igen, Bellomontba megy. Hallotta, hogy Lily is ott lesz a társaságban. — elpirult, a mint ezt ki-mondta. És ott fog maradni egész héten? Hisz ez pompás!

Ekkor azonban néhány elkésett utas tolokodott be a kocsiába s Lilynek vissza kellett térnie ülésére.

— A mellettem levő szék üres, foglalja el. — mondta a vállán keresztül, és Grycenek nem csekély zavar közben sikerült átköltöznie podgyá-szaival együtt Lily mellé.

— És itt a szolgáló is, talán kaphatunk egy kis teát.

Lily intett a szolgálónak s egy pillanat múlva azzal a jóérzéssel, melyet minden kívánságának teljesülése okozott, ült a kis asztalkánál, melyet a székek közé állítottak és segített Grycenek elhelyeztetni holmijait.

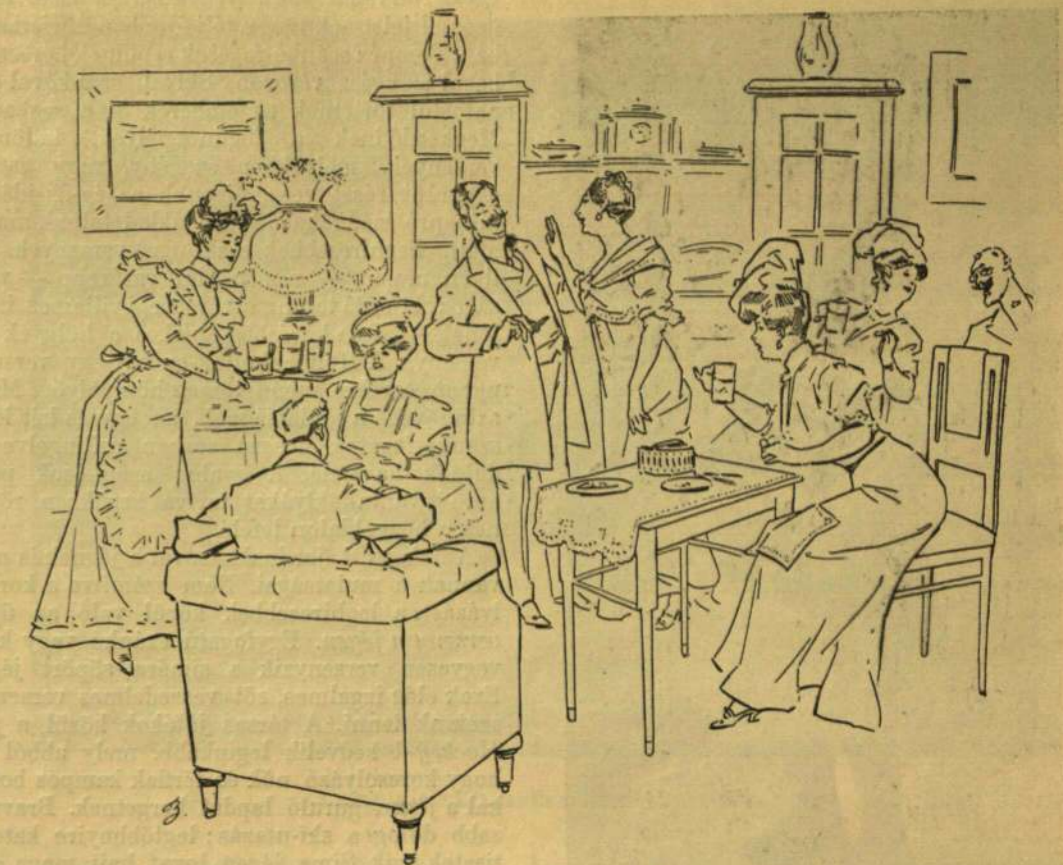
Mikor a teát behozták, Gryce csöndes megigézettséggel nézte Lilyt, a mint kezei a kanna fölött játszottak, csodálatos finomnak és gyengédeknek tűnve fel a durva kina-ézüst edényekkel és a darabos kenyérral szemben. Csodálatosnak tetszett előtte, hogy valaki oly gondtalan könnyedséggel tudja elintézni ezt a nehéz feladatot: teát töltögetni nyilvánosan, a rohogó vonatban. Ő sohasem mert volna magának teát rendelni, csak hogy magára ne vonja a többi utasok figyelmét, de a Lily védszárnyai alatt a felvidulás gyönyörteljes érzésével zűresülte a tintaszűrő folyadékot.

Lily a Selden karaván-teájának ízével ajkán, nem nagy kedvet érzett, hogy igyék a vasuti kotyvalékból, a mely társának nektárként ízlett, de bölesen tudva, hogy a tea egyik fő-kellemessége abban áll, hogy az emberek együtt iszzák, megadta az utolsó lökést Gryce élvezetének azzal, hogy rámosolygott a csészeje mögül.

— Jó a teája? Nem csináltam nagyon erősré? — kérdezte aggodalmaskodva. Gryce meggyőződéssel felelte, hogy soha életében nem ivott jobb teát.

Körülbelül úgy is van. — mondta rá Lily s képzelését az a gondolat tüzelte fel, hogy Gryce talán most utazik életében először együtt egy csinos nővel.

Mint valami gondviselés-szerű dolog ötlött fel neki, hogy ő az eszköze ennek a kezdetnek. Más lány nem tudta volna, hogy bánjon vele. Tulságosan hangszütyözték volna a kaland új-

Este zsúr —

szertiségét, afféle kirúgásnak tüntetve azt fel. De Lily módszere sokkal finomabb volt. Eszébe jutott, hogy unokabátyja, Stepney Jack egyszer úgy jellemezte Grycet, mint olyan fiatal embert, a ki megígérte anyjának, hogy sohasem megy ki a házból esős időben sárczipő nélkül. Ezen a nyomon indulva Lily egy kis házias jelleget igyekezett adni a jelenetnek, abban a reményben, hogy a társa a helyett, hogy úgy érezné, mintha valami csinyt követve el, csak épen arra gondoljon, hogy milyen jó dolog, ha az embernek mindig van valakije, a ki teát készít neki a vasúton.

De igyekezete daczára a társalgás akadozni kezdett attól fogva, hogy a teás edényeket el-vitték s újra itélme kellett Gryce képességeinek határaitól. Nem az alkalom hiányzott az ifjunál, hanem a képzeltetés: olyan volt a szellemi szájaize, a mely sohasem tanul meg különbséget tenni a vasuti tea és a nektár között. Mindazáltal volt egy tárgy, a melyre biztosan lehetett számítani, egy rugó, melyet csak meg kellett érinteni, hogy a fiatal ember egész szellemi

gépezete mozgásba jöjjön. Eddig visszariadt az érintésétől, mert ez volt az utolsó menedék s előbb más módokon akart segíteni magán, de a mint észrevette az unalom vonását a fiatal ember arczán, belátta, hogy a végső menedékhez kell folyamodni.

Nos — kérdezte előbbre hajolva — és mit csinálnak az Americanák?

Gryce szeme egy fokkal kevésbé homályos lett, mintha egy réteg hályogot levettek volna róla s Lily az ügyes operatőr büszkeségét érezte.

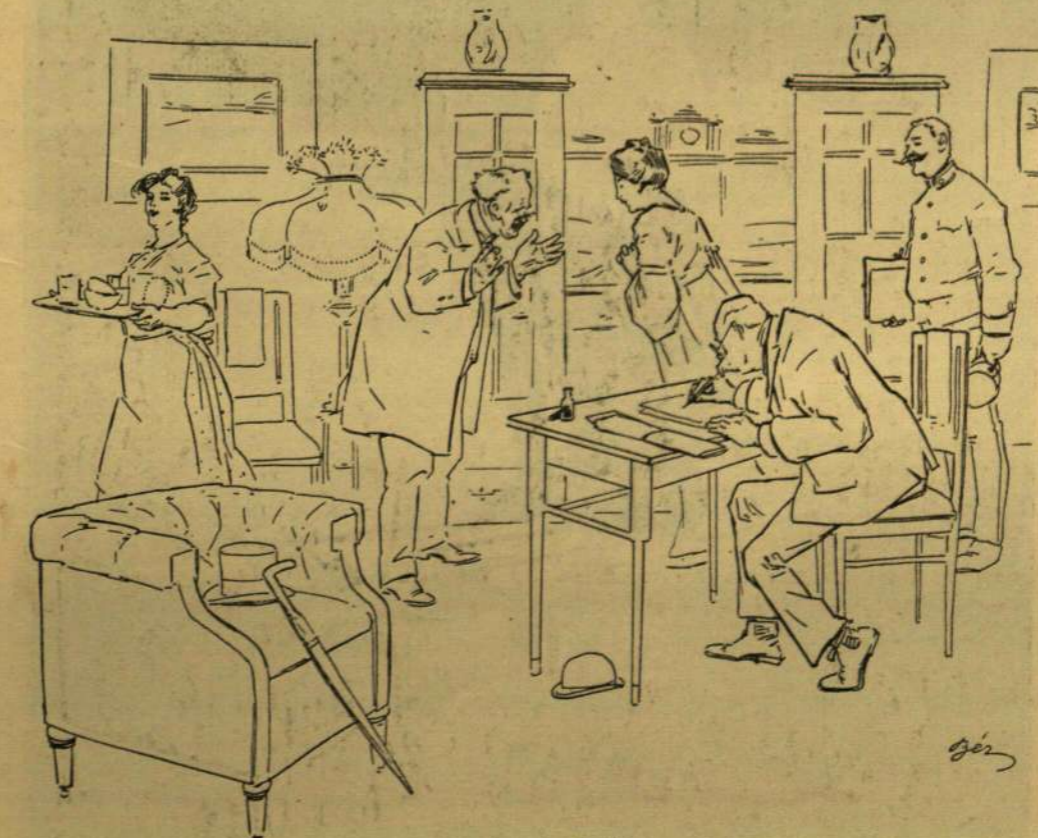
— Szerettem néhány új darabot — felelt Gryce az élvezettől túlaradva, de meghalkítva hangját, mintha attól félt volna, hogy a szomszéd utasok összehívják az ő kirablására.

Lily érdeklődve kérdezősködött tovább s fokontint rávezette Grycet, hogy beszéljen legújabb szerzeményeiről. Ez volt az egyedüli tárgy, a melyről szövevénykedeztetett magáról, vagyis jobban mondva fesztelenül tudott beszélni magáról, mert ebben otthon érezte magát s olyan fölönyben volt, a melylyel kevesen mérközhettek. Ismerősei közt alig volt, a ki az Americanákkal törődött, vagy csak tudott is valamit róluk s ennek a tudatlanságnak a tudata kedvező világitásba juttatta Gryce ismereteit. Az egyedüli nehézség volt rávezetni a beszélgetést erre a tárgyra s meg is tartani ott; a legtöbb ember nem éreztet vágat, hogy ebbeli tudatlansága elszáratlanság s Gryce úgy volt vele, mint a kereskedő, a kinek áruraktára zsufolva van olyan holmikkal, a melyeket az ördög se vásárol.

De Bart kisasszony, úgy látszik, igazán érdeklődik az Americanák iránt s ezenfelül eléggé tájékozottnak látszik arra, hogy bővebb kioktatása könnyű és kellemes legyen. Értelmesen kérdezte és érdeklődve hallgatta s Gryce el-lévén készülve az unatkozó tekintetre, a melylyel rendszerint hallgatni szokták, ékesszóló lett az érdeklődő tekintet hatása alatt. Azok a «schlagwortok», melyeket Lily elég ügyes volt Seldenből kicsikarni, oly jó szolgálatokat tettek neki, hogy most azt a látogatást a nap leg-szerencsésebb eseményének kezdte tekinteni. Most ismét érvényesült a váratlan dolgok ki-használására való tehetsége s az ösztönnek való engedésszóló veszedelmes elméletek forrongtak mosolygós figyelmének felszínén, melyet utitársa iránt tanusított.

Gryce érzései, bár kevésbé határozottak, de ép oly kellemesek voltak. Azt a zavaros csiklandozást érezte, a melylyel az alsóbb rendű szervezettek fogadják szükségleteik teljesedését s összes érzékeiben valami homályos jólézés zsongott, a melyen Bart kisasszony személye halványan, de kellemesen tetszett át.

(Folytatása következik.)

reggel a végrehajtó.

AZ ELADÓSODOTT BUDAPEST. — Bér Dossó rajza.

Budapest elmerül az adósságok árjában.

AZ ELADÓSODOTT BUDAPEST. — Bér Dossó rajza.

OLAF NORVÉG TRÓNÖRÖKÖS.

TÉL NORVÉGIÁBAN.

Mikor a völgyektől, hegyektől hullámos Norvégiában leesik az első hó, mikor a szakadékokat, zuhatagokat, sziklatornyokat ragyogó tiszta fehér lepel borítja el s mikor a sűrű tölgyek, karesú fenyők ágai kristályoktól s gyöngyportól megrakodva hajladoznak és a mikor a turisták végkép kitakarodtak már az országból, akkor a norvég olyasvalamit gondol magában: miénk a világ! Elő a ski-t, a szánkót, a hócipőt, korecsolyát, vadászfegyvert, aztán apraja, nagyja, fiatalja, öregje kipirult arczeval, lihegő ajakkal elindul a hóban szerteséjjel.

Régi dolog, hogy a friss hó rendkívül tisztítja a levegőt. Hó után a levegő száraz és könnyű. Nyenkor mintha az égnek boltívei magasra megnyulnának, hajlásai kitágulnának; a levegő pedig ragyogó, átlátszó és tiszta. Az elmúlt nyáron, mikor a Spitzbergákon jártam, a jéggel borított mezőkön és hóval fődött csúcsok között roppant csalódásoknak voltam kitéve. Óriási távolságok oly közelnek látszottak, hogy rövid idő alatt elérhetőnek véltem őket. Ennek oka az, hogy a levegő végtelen átlátszó, tiszta volt, a tárgyak körvonalai sokkal élesebbek és finomabban megkülönböztethetők lévén benne, e szokatlan perspektívában a szem is könnyen tévedett.

Az ilyen tisztult levegőben a lélekzés is más, a mi főleg a tüdőre van igen jó hatással. Hátha még mozog vagy sportol az ember! A norvégok, kik talán a legpraktikusabban alkalmazkodnak a kontinensen hazájuk klímájához és az időjáráshoz, már régen rájöttek a téli sport rendkívül üdítő voltára.

Christiániában, a skandináv államok legszebb városában üzik a téli sportot legelőnkebben egész Európában. A város az ő sziklás fjordjával és gyönyörű háttérével a magas Holmenkollen-nal nyáron is csodálni való képet nyújt az idegennek. Télen azonban valóságos megbűvöli az embert a pezsgő, eleven élet, s a szállongó hópillék között úgy érzi magát, mintha szinpadí díszletek között valamelyes tündérszínházba került volna. Pedig élő valóság a Holmenkollen és a Voxenkollen-nek pompás fenyvesekkel borított csúcsai, festői szanatóriumi és hotelei.

A város nyugati háttérében emelkedik a hegyesség, mely több csúcsra és hajlásra oszlik, ezek vannak aztán elnevezve Holmenkollen, Voxenkollen és Froguersaeteran-eknek. Nyáron turisták ödöngenek rajta, télen azonban ide tódul

egész Norvégia, sőt a svédek is, kik pazar fényűzéssel jelennek meg a téli évadban Christiániában. Pompás szánkó-fogatok repülnek keresztül-kasul az egész városban. Skival, szánkóval csapatostul történek az emberek ki a szabadba. Megkezdődnek a jégünnepélyek, különféle versenyek, melyekben szegény, vagy gazdag egyaránt részt vesz. Nyenek a jég-dzsidások, kik apró szánkákat jégdzsidákkal tolnak maguk alatt. Leghíresebbek a ski-ugró-versenyek. Egy ilyen napon — rendszerint vasárnap — valóságos ski-erdő tolong a városvegi villamos indulónál. — Nem kevésbé érdekes a hólygek ski-versenye. A Holmenkollen-on egy-egy verseny-napon ezrekre menő tömeg hőmpölyög. Mikor aztán vége a mulatságnak, az egy és két lovas szánka-fogatok hosszú sorban csilingelve indulnak hazafelé. A gyalog szánkósok pedig apró gyanta-fáklyákat tartva kezükben, röpülnek a hegyoldalon lefelé.

A befagyott fjordnak, szóval a jégnek is megvannak a mulatságai. Nem számítva a korecsolyázást, a leghíresebbek közül való az ügő verseny a jégen. Egyfogató szánkó vagy kocsi vegyesen versenyzik a simára söpört jégen. Ezek elég izgalmas, sőt veszedelmes versenyek szoktak lenni. A társas játékok közül a jég-Hockey-t kedvelik leginkább, mely abból áll, hogy korecsolyázó nők és férfiak kampós botokkal a jégen guruló lapdát kergetnek. Bravuro-sabb dolog a ski-utazás; legtöbbször katonatisztek üzik. Sima jégen lovat hajt maga előtt a ski-utazó.

A skit különben Norvégiában nemcsak sport szempontból üzik, hanem fontos szolgálatot is teljesít tél idején a norvégeknek. Így a vadászathoz, vagy fahordáshoz; a katonaságnál pedig az úgynevezett ski-futó századok vannak felszerelve vele.

Természetesen egy 322,304 négyzet kilométer kiterjedésű országban, a mely déli fokától az északi csücséig körülbelül 14 szélesség fokon keresztül nyulik végig, a hőmérséklet nem mindentügy egyforma. Az ország belsejében átlag szelid a klíma s türehető a tél. Nagyobb változatosság és keményebb tél Trondhjemnél kezdődik. Norvégia északi felében, hol nyáron az éjjeli nap mutogatja pompázó sugarait, — télen harcolni kell a sötétséggel is. Például az északi fokon (Nordkap) november 18-tól január 25-éig teljes sötétség uralkodik, a nap egy percze sem mutatja sugarait. Fönt, magas északon a tél egy hosszú nagy éjszaka, sötétség és halálos esőnd uralkodik a végtelen hópuszták fölött, melyekre olykor az Éjszaki sark és a Spitzbergák küldik le fagyos lehelletüket. Mikor aztán eljön a pillanat, melyben a nap korongja megmutatja első halvány körvonalaát, olykor megrázó, szívet facsaró ünnepet láthatna az idegen; ifjú és elaggott egyaránt történek a legközelebbi magaslatra, s mikor az arcukra borul az első verőfény, az öröm könnye csordul végig arcukon s reszkető kezeiket nyújtják a nap felé.

Dr. Rajcsányi Gyula.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

Kafka Margit könyve. Iróttal foglalkozó magyar nőben talán még sohasem forrott oly erővel a művészet heve, mint Kafka Margitban. Akár novelában, akár versben ír, mindig egy szilaj, a maga útjait kereső, a maga igazságaiért vergődő, bátor lélek dolgozik benne s képzetele erőteljes szárnyalását szokatlanul éles intelligencia támogatja. Ez az asszony meglepően sokat tud, az életet a maga egész nagyszerűségében igyekszik megérteni, fölfedez benne oly árnyalatokat és finomságokat, a melyekről a közönséges embernek sejtelme sincs s a mibe belemarkol, azt ideges, szívós, erős kézzel meg

A NORVÉG KIRÁLYI PÁR SZKIN.

NORVÉG LEÁNYKA SZKIVEL.

SZÁNKÁZÁS FÁKLYAFÉNYNÉL NORVÉGIÁBAN.

is fogja. Vele társalkodva érzünk valamit abból, a mi alighanem a legnagyobb gyönyör a világon s a mit csak a művész tud megadni: a saját képességeink fokozódását, fantáziánk frissülését, látásunk élesedését, érzésünk fölmelegedését. Mindez azért van, mert Kafka Margitban a rendesen sokkal erősebben fejlődött ki a művészi képesség három fő-eleme: a látás, a képzelet és a gondolat intenzitása. Nagy értelmessége teszi, hogy szereti érzéseit objektivi-

zálni; verseinek nagyobb része afféle objektív-válódott líra. A régi eszhetika epikai képek nevezte az ilyen verset; egy-egy jelenet van benne kikapva az életből, egy-egy alak s a perspektívát, a háttérrel a költő hangulata adja hozzá. Egy pár ezek közül a Kafka Margit eddigi írói pályájának legbecesebb gyöngye, — valóságos üdítő cseppek a mai versírás egyhangú lírai áradatában. Rendszerint a lelkek mélyében lejátszódó tragédiá-

kat tárnak elénkbe, kevés szavú, de mély és végzetes szenvedéseket, de van köztük egy-két idilli kép is, mint pl. a kötet legbájosabb dolgainak egyike: a «Petike jár,» vagy a «Sakk matt.» Ezek a költő hangjának nagy terjedelmű bizonyítják: egyaránt meg tudja szólaltatni a villámokkal terhes szenvedélyt, a fájdalmas hervadás borítját s a gyermekkor és az ifúság naiv, egyszerű báját. A mi pedig a nyelvtől illeti, bátran állíthatjuk, hogy nem volt még költő a magyar irodalomban, a kinek ajkán oly gazdagon, annyi erővel és egyéni színezettel szólalt volna meg a magyar nyelv. A szavaknak, a kifejezéseknek egészen új színe támad az ő beszédeben, egy jelzővel egész szín-játékot tud elénk varázsolni s ha valamit kimondott, úgy érezzük, mintha másképp nem is lehetett volna mondani. Ritmusai lazaságán sem ütközünk meg, mert nyelvének hangsúly és mérték nélkül is többnyire megvan a maga külön ritmusa. A magyar vers-technika különben is lényeges átalakulás tüneteit kezdi mutatni; mintha a fejlődés abba az irányba haladna, hogy eltompuljanak azok a kétségtelen ellentétek, melyek a magyar nyelv eredendő természete és a versbeli időmérték közt vannak. Hogy mi lesz ebből, arról még nem lehet beszélni, ha csak nem akarunk elhamarkodott antecipálásokba belemenni. A mit azonban mint ez új fejlődés kezdetét vélünk észrevenni, abból alig egy-két költőnk technikájában találunk annyit, mint Kafka Margitban. Kétségtelen, hogy vannak a Kafka Margit egyik-másik versében erőteljeségek, akad néha homály is, a mikor a szó és a gondolat nem simul össze eléggé s az olvasó zavarban marad az iránt, hogy mit akart a költő mondani. Az ilyen foltok azonban csak mélyítik a teljesen sikerült versek nemes színompáját. A kötethez Sassy Attila rajzolt fejleceket és vignettákat s az ő műve a költőnő pasztel-arcsképe is a könyv elején.

Báró Kemény Zsigmond tanulmányai. Az esszé-t, mint sajátlagosan modern irodalmi műfajt, mások csekély számú és félsikerű kísérletei után, tudvalevőleg Kemény Zsigmond vitte be a magyar irodalomba. Az ő jelent és multat egyforma erővel átfogoló nagy elméjének kiválóképen megfelelt ez a műforma, a mely nemcsak széleskörű, hanem a lélekbe mélyen beszívódott, annak minden tekintetben tulajdonává vált nagy tudást, emelkedett szempontokat s a forma belső művészete iránti kifejtett érzéket tételez fel. Kemény tanulmányai, bár egy letűnt kor talajából sarjadzottak ki, ma sem avultak el, mert a bennük kifejezésre jutott magasrendű kultúra ma is jóval fölötté áll még az átlagos művelődési színvonalnak; a kik pedig ő utána próbálkoznak az esszé-vel, akarva vagy akaratlanul az ő nyomdokaiban kénytelenek járni. Ezért örülnünk kell, hogy e tanulmányok új három kötetes kiadásban jelentek meg Gyulai Pál gondozásában. A gyűjtemény bővült is, mert több oly dolgozata van benne Keménynek, melyek a két kötetes első kiadásból hiányoztak, pedig becsülnél fogva megérdemlik, hogy megóvassanak a feledéstől. A rég ismert tanulmányokat is érdemes újra elolvasni, mert pl. Széchenyiről és a két Wesselényiről ma sem tud az irodalom jobbat és jellemzőbbet nyújtani, mint a mit rólok Kemény írt. Gyulai rövid bevezetést is írt a tanulmányok első köteté elé, a melyben az ő ismert egyszerű tömörségével tájékoztat mindazok-ról a dolgokról, melyek ismerete a tanulmányok

SZKI-GYALOGÚT NORVÉG VIDÉKEN.

A FIUMEI ELEVÁTOR ÉGÉSE. — Dely Gyulának a tűz kitérése után nyolc órával készült felvételei.

A FIUMEI ELEVÁTOR, LÉLEGÉSE ELÜTT. — Vágó Bertalan fényképe.

olvasásához szükséges. A három kötetes kiadványt Kemény arcképe is díszíti.

A „Népmivélés” című magas színvonalú tanügyi havi folyóirat, melyet mostantól fogva egyedül szerkeszt Bérczy István, legújabb füzeteiben nagy számban tartalmaz köleményét ad. Első cikkében Herceg Ferenc egy gyermeklap szerkesztőjéhez írott levél alakjában igen elmés megjegyzéseket tesz ifjúsági irodalmunkra s a nevelésben nyilvánuló arra a törekvése, mely a gyermektől tartartani igyekszik minden komor képzetet s tulságosan félti a gyermeket a félelemtől. Egy másik közemény Jules Lemaitrenek, a kiténő francia írónak fejtegetését közli az oktatás reformjáról. Szöllősi István, Ozorai Frigyes, Szabó Kálmán, Wessely Odón, Juhász Arnold, Ujfaluhi Odón, Gineverné György Ilona cikkei s kisebb, nagyobbára aktuális közlések adják a becses füzet további tartalmát. A folyóiratot a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára 10 korona, melyből tanárok, tanítók stb. husz százalék engedményt kapnak.

Az „Olcso Könyvtár”-ban, melyet Gyulai Pál szerkeszt, három új füzet jelent meg. Az egyik Gyulai Pálnak Dék Ferencz születésének századik évfordulóján mondott emlékbeszédét közli, a másik a XVI. század egy kedves „zsephistóriáját”, Istvánfi Pálnak Volter és Grizeldisről írott érzelmes elbeszélését adja Vende Ernő magyarázataival. A harmadik füzet végül Ihering Rudolf, a világhírű német jogbölcsész „Küzelem a jogért” című nevezetes tanulmánya dr. Szilassy Cezár fordításában.

A magyar zenéről francia nyelven, a „Mercure Musicale” című zenei folyóiratban derék kis tanulmány adott ki Bertha Sándor, a ki hosszú idei párisi tartózkodása óta elismerésre méltó kelésedéssel buzgólkodik a magyar kultúra ismertetésén a francia sajtóban. A kis munka a külföldi közönség igényéhez mérten átnéztesen vázlatát adja a magyar zene fejlődésének. Liszt Ferencz ismert tételének csafolatából indul ki, aztán a régi magyar népzeneről szól, a melynek jellemző sajátosságait röviden kifejti s aztán a magyar műzene XIX. századi fejlődésére tér át, megemlékezve Csermák, Ruzsicska kísérleteiről, Erkel Ferenczről, Mosonyi Mihályról, Liszt Ferencz magyar rapszodiáiról. Értekezése végén azokról a Magyarországnak született zenészekről szól, a kik külföldön keresztet teret munkásságuknak s egy tekintetét vet zenénk mai állapotaira is. A jóvaló kis munka nagyon alkalmas a mi viszonyainkban teljesen járatlan francziák felvilágosítására.

Magyar dolgok külföldön. Shrubsole W. H. úr, a magyarság lelkes angol barátja, a ki könyvekben, füzetekben, hírlapi cikkekben, felolvasásokban nagy buzgalommal terjeszti a ránk vonatkozó ismereteket hazájában s tőle telhetően igyekszik föl-éleszteni és ápolni az irántunk való rokonszen-vet, — most egy újabb és nagyon hasznosnak ígér-kező vállalkozásba fogott. Kérlevelet bocsátott ki az angol tankönyvek íróihoz és kiadóhoz s áltá-ában mindenkihez, a kit illet, a tankönyvekben hazánkra vonatkozó adatok helyessége dolgában. Elmondva, milyen káros a magyar dolgok hibás ismerete, a rólunk forgalomban levő sok téves adat nemcsak ránk, hanem az angol közönségre és üzleti világra nézve is, — felszólítja a tankönyvek s egyéb kiadványok íróit és kiadóit, hogy a munkáikat küldjék be neki, ő egészen önzetlenül helyes-bíti majd a bennük levő téves adatokat s egyáltalán szivesen ad mindenkinek magyar dolgokra vonat-kozó felvilágosításokat. A körlevélhez három kis magyarázó cikk van csatolva; az egyik a magyar alkotmányt s a magyar viszonyokat ismerteti rövid-ten, tekintettel az e dologban gyakori hibákra, a másik arról világosít fel, hogy Magyarországnak Bécs nem fővárosa, a harmadik pedig a magyar helynevek németes írásának téves voltát magyarázza

meg. — A „Mercure de France” című előkelő fran- czia folyóirat legutóbbi számában terjedelmes ismer- tetést közöl F. De Gerando tollából a magyar iroda- lom néhány újabb termékeiről. Többi közt nagy dí- cserettel emeli ki a „Vasárnapi Ujság” 1906-iki karácsonyi albumát, ennek kiténő közleményeit és szép képeit.

Előfizetés. A hazafias líra régi, derék művelője, Ilyés Bálint költeményeiből két összegyűjtött kötet fog megjelenni; az egyik, mely hazafias költemé- nyeket tartalmaz, most a tavaszsal, a másik, a mely szerelmi és bölcselkedő versekből s rövidebb költői elbeszélésekből áll, az ősszel. A most (már- cziusban) megjelenő kötet ára 2-50 korona, dísz- kötésben 4 korona, a mely összeg a Singer és Wolf- ner czég könyvkiadóhivatalába küldendő. — Hus- vétra jelennek meg egy 9—10 éves kötetben Balla Ignác újabb költeményei. A kötet előfizetési ára, 2 korona, a szerző címére (Budapest, VIII., Szűz- utca 5. II. 25.) küldendő.

Új könyvek: Kaffka Margit könyve. (Versek). Budapest, Athenaeum; ára 3 korona.

Történeti és irodalmi tanulmányok. Irta Ke- mény Zsigmond. Közreboesztja Gyulai Pál. Három kötet. Budapest, Franklin-Társulat. Az első két kö- tet ára egyenkint 5, a harmadiké 3 korona.

Emlékezés Dék Ferenczre. Irta Gyulai Pál. Budapest, Franklin-Társulat (Olcso Könyvtár 1451. szám.); ára 20 fillér.

Küzelem a jogért. Irta Ihering Rudolf, német- ből fordította dr. Szilassy Cezár. Budapest, Franklin-Társulat (Olcso Könyvtár); ára 60 fillér.

Volter és Grizeldis. Irta Istváni Pál. Bevezette és magyarázó jegyzetekkel kísérte Vende Ernő. Budapest, Franklin-Társulat (Olcso Könyvtár); ára 40 fillér.

Az aprójszág története és nevelése. A magyar nép számára írta Krolopp Alfréd. Tizenhat képpel. Budapest, Franklin-Társulat (Falusi Könyvtár); ára 2 korona.

A FIUMEI ELEVÁTOR, LÉLEGÉSE ELÜTT. — Vágó Bertalan fényképe.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közelebbi napokban: Kis-solymosi SEBES PÁL miniszteri tanácsos, nyug. posta- és táviráda-főigazgató, 1848—49 évi nyugd. honvéd, a budapesti unitárius egyházközség gondnoka, a Magyarországi Unitárius Egyházi Főtanács tagja, 75 éves korában Budapest. — Dr. Maksi MÁRIAFFI DÁVID tartalékos honvédhuzsár főhad- nagy, cs. és kir. kamarás, osztálytanácsos, több rendjel tulajdonosa 48 éves korában Maroskeresz- turon. — BALOGH György birtokos, 48-as honvéd 78 éves korában Hajduböszörményben. — Garam- hidvégi BODICZKY KÁLMÁN nyug. evangélikus fős- peres-lelkész és 48-as honvédhadnagy 78 éves korában Zúrányban. — TRAGY Ferencz nyug. pénzü- gyi számtanácsos 74 éves korában Budapest. — TESCHER SAMU ékszerkereskedő és órász 33 éves korában Budapest. — Szemerei MATKOVICH GYULA, földbirtokos, Győrvarmegerye törvényhatósági bizott- sági tagja, 67 éves korában Győrött. — SEMSEI SEMSEY ADOLF, 48-as honvédhadnagy, nyug. tör- vényészkéi irodatiszt, az arany érdemkereszt tulajdo- nosa 75 éves korában Eperjesen. — ZAGYVA LAJOS kir. közjegyző 57 éves korában Debreczenben. — Kászoni GYARMATHY V. MÓZSA, nyug. főszolgabíró, Kolozsvármegye almásai járásának 35 éven át fő- szolgabírája 73 éves korában Hidalmáson. — GLI- VICZKY JAKAB 48-as honvéd, ki 54 évig volt tanító Iglón. — PITROFF ISTVÁN plébános, szentszéki ünlök, 55 éves korában Gyetván. — SCHULLER JÁNOS, m. kir. honvédszázados 56 éves korában Kispesten. — VÁGNER KÁROLY nyug. kántortanító 73 éves korában Ögyállán. — KILLER NÁNDOR dohánybevaltó hivatali kezelő 50 éves korában Nagykárolyban. — KLIMO MIHÁLY m. kir. honvédszázados kezelőtiszt elhunyt 59 éves korában Nagyvárádon. — Muzsaji és vitt- nyédi VITNYEDY SÁNDOR 48-as honvéd 73 éves korában Szombathelyen. — VERESS EDE bucsi lel- késs, a komáromi ev. ref. egyházmegye esperse 60 éves korában. — BERGER JÁNOS dr., Szilágy vármegye tisztí főorvosa, a Ferencz József-rend

lovagja 64 éves korában Zilahon. — Kaáli NAGY ENDRE segesvári m. kir. pénzügyigazgató-helyettes 49 éves korában Budapest. — GLASER MÓR 87 éves korában Léván. — MISKOLCZY GYULA, az eszéki kereskedelmi és ipari kamara volt elnöke 54 éves korában. — BARST JÓZSEF nyug. m. kir. sőtárnok, volt 48-as honvédhadnagy, 74 éves korában Buda- pesten. — KONTA Ignác magánzó 85 éves korában Budapest. — NYAKAS PÁL nyug. gazdatiszt, 62 éves korában Apanagyfalun. — EULER ADOLF 61 éves korában Budapest.

Özv. FARNOS ELEKNE, szül. Papp Ágnes, életének 59-ik évében Budapest. — Kistábori TÖRÖK MALVIN 53 éves korában Abonyban. — Dr. BETTELHEIM JÓ- ZSEFNÉ szül. Láng Teréz, életének 58-ik évében Budapest. — BENE KÁLMÁNNÉ, szül. Máthé Gizella, élete 30-ik évében Ráczkozárón. — Özv. péchujfalusi PÉCHY TAMÁSNÉ, szül. nagykeréki Mensáros Albertina életének 69-ik évében. — SZAMONIL SAROLTA 18 éves korában Pécsen. — SCHUBERT ANTALNÉ, szül. Spö- nner Malvina életének 72-ik évében. — MIKLÓS GyÖNGYNÉ, szül. Gallov Lujza, állami polg. leányis- kolai tanárnő Pozsonyban. — GERÉN JÓZSEFNÉ dr.-né, szül. Taussig Gizella 35 éves korában Buda- pesten. — PAUKOVICH TERÉZ 70 éves korában Szabad- kán. — KALCIC ISTVÁNNÉ, szül. galánthai Bessenyei Irén 55 éves korában Zalámihályfalván. — BEKE KÁLMÁNNÉ, szül. Wang Borbála életének 30-ik évében.

EGYVELEG.

* Az európai államok jelenleg hadseregeik el- tartására naponként összesen 19 millió 200 ezer koronát költenek.

* Krupp Bertának, a híres német vasgyáros leányának esseni gyárában 40 ezer munkás dolgo- zik. A munkások családtagjaikkal együtt 200 ezer emberre emelik azok létszámát, kik kenyeriket Krupp Bertának keresik.

Kopaszágot, hajkihullást, valamint ennek okát teljesen megszünteti az „Evoe” módszer keleti laboratoriuma „Evoe, hogy szépek legyünk!” Fórák- tár: Wien, L. Franz-Josefs-Quai 19. Evoe, a legújabb tudományos találmány, hogy a legszebb hajnöve- sés okvetlenül újra visszaadjon, hatásoslag megviz- sálgat, orvosiilag ajánlott és a császári szabaddalmi hivatal által védve. Tessék a mai számunkban lévő részletes hirdetésnyre ügyelni.

Messaline Radium Louise Taffet és „Henneberg”-selyem 60 kr.-tól feljebb, bér- mente és vámenle- sen. Állita postafordú- tával. Megrendelések bár- mely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

A Bőr- és lúthion-tartalmú, természetes és vasmentes **Salvator-forrás** kitűnő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyútyúgy bántalmáinál és köszvénynél, a czukorbetegségnek, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál. Színye-Lipóczy Salvatorforrás-vállalat Budapest, V., Rudolfrakpart 8.

CZIMBALKOK, egújabb szabadalmazott acél belső szerkezettel, melynek hangját, hang- tartását más gyártmány meg sem közelítheti, részletfizetésre is leg- szeszesebb menő jóállással kaphatók. Fonográfok, gram- fonok, hegedők, fuvo- lák, sziterák, okarinák stb. olcsón, legjobbak. Kiténtetve elismert jó munkáért. Árjegyzéket in- gyen küld. **Mogyoróssy Gyula** m. kir. szab. hangszergyára Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Telefon 58—20.

Előzőt. **PILULES ORIENTALES** Most. elérhetően a kebel fejlődésére, helymállítá- sára és széllétesítésre, a nőknél, hogy a derék szélesbülne és vala- mennyi hőlynek és fiatal lányknak a kebel plasztikai szépségét biztosítja. Csodálatos sikerrel minden egyes esetben. Készbe- rőt ártalmatlan gyógyszer. Elle- merve az orrosi szaktinktúlyok- tól és hasonlíthatatlanul jobb, mint bármely más. Vitehélrei. J. Katié, 5 Passage Verdese, Pa- ris. Baktár Budapest: Török József Király-ú. 12.

Vértess-éle Sösborszesz Minden házban szükséges.

Szerkesztői üzenetek. Jégen stb. Hiú öröklődés, erő nélkül; nem a saját hangján beszél, hanem öröklötét, tanult hangon. A bonzteremben. Némi kis elmésség csillag benne, egybírán nagyon szemtímonó dolog. Egyszer volt, hol nem volt. Ha zöldel az akác ág stb. Versi nagyon gyönyök, se ki nem adhatjuk, se tiszteletdíjjal, se tiszteletpéddánnal nem szolgál- hatunk értük. A gyermekbarát. Halavány érzelmesség, elég esi- nosan írva, — a Bajza József korában tetszett volna, ma már kissé avultas a színe. Az agg honvéd halála. Ha hét kötetre való szép- irodalmi dolgozata közül ez a vers a jobbakk közé tartozik, akkor jobb lesz a kötetek kiadásáról le- mondani. Csak hiábavaló költésgekbe verné magát, egyebet nem érne el. Ez a vers ugyanis nem árul el egy szakra költői tehetséget sem.

SAKKJÁTÉK. 2523. számú feladvány. Dr. Gold Samutól, Newyork. Világos indúl és a negyedik lépésre mástól ad. A 2515. sz. feladvány megfejtése Bláthy O. Titusztól. (A megfejtést helyszúke miatt rövidített jelzéssel közöljük.) 1. Kc1 Fd7 2. Kc2 Fd4 3. Kc3 Fd7 (ha aótt Fd4—c2—c4-g2—f1 játsszik, úgy világos gyorsabban nyer Kc3—b4—c5—d6—c7-b7 lépésekkel) 4. Kd4 Fd4 5. Kc5 Fd5 6. Kd6 Fd7 7. Kc7 Fc6 8. Kc8 Fd7 9. K-b7 Fb5! 10. Kc7 Fd6

KÉPTALÁNY. A 3-ik számban megjelent képtalány megfejtése: Vannak emberek, a kiknek rózsára nagyobb szük- ségük van, mint kenyérre. Felelős szerkesztő: Hoitsy Pál. Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Reáltanoda-u. 5. Kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

ZENEMŰVEKET ROZSNYAI KÁROLY könyv- és zeneműkereskedésében IV. ker. Muzem-kört 15. szám alatt. Bő zeneműfajtyák könyvjegyzék Ingven.

Serravallo CHINA-BOR VASSAL erősítőszert gyengélkedők, vérszegények és lábhadórok számára. Étvágygerjesztő, ideg- erősítő és vérjavító szer. 3000-nél több orv. vélem. Kiténő iz. Hygienikus kiállítás 1906. Legmagasabb kiténtetés. J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola. Vásárolhat a gyógyszerárakban állíteres üvegekben 4 K 2.60, egész literes üvegekben 4 K 4.80.

MAGGI FÉLE IZESÍTŐ javítja a leves ísét. Néhány csepp elegendő! Készíti Maggi Gyula és Társa, Bregenz.

RETHY BELA GYOGYSZERESZ **PEMETEFÜZÜKORKA** BÉKÉSCSÁBAN ÁRA 60 fillér.

Világkiállítás Milano 1906. Grand Prix. **Leichner-féle zsir-arezpor** Leichner-féle Hermelin-arezpor és Aspasia-arezpor a világ legjobb és legár- talmatlanabb arezpora az arezporok között. Gyógyel, ró- zsás fiatalos úde színt ad és nem lótni, hogy az arez be van porozva. Kapható a berlini gyárban Schü- tzenstrasse 41. és a legköze- bb illatszertársulat. Tessék mindig Leichner-féle árukat kérni!

Ha őszül a haja ne használjon más, mint a „STELLA”-HAJVIZET, mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételűszer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Üvege 2 K. ZOLTAN BELA gyógyszerárakban, Budapest, V/49, Szabadagátér, Sétatér-utca sarkán. 11186

„Klotild kávéház” IV., Váci-utca 38. és Irányi-utca sarkán. — Villamos megállóhely. Minden vasárnapon és ünneppon a m. kir. 1-ső honvédszén hangversenyos. Katona Géza tulajdonos.

Katona Géza éttermei IV. kerület, Váci-utca 38. szám. Müncheni Hofbräu-sár a bejor királyi udvari serfőzökből Részvény udvari-sár s Kósbávi részvény-serfőzökből. Külön páholyok és termek nagyobb társaságok részére. Tiszta fajbork és izletes étel.

Berketz István utóda kelme-, selyemfestő- és vegytisztító-gyára, Budapest, Kinizsi-utca 14.
 Telefon 63-36. Vidéki megbízások jutányosan és pontosan eszközöltemek. Postaküldemények czimzendők: IX., Kinizsi-utca 14. Árjegyzék ingyen. Telefon 63-36.

Kunz József és Társa
 királyi kiválts. nagykereskedők.
 Vászon, asztalneműek, kész fehérneműek, menyasszonyi kelengyék, függöny, ágytakaró és szőnyegáru raktára.
Budapest, V., Deák-tér 1. 11440

ELSŐRANGU MAGYAR VASSPECIALITÁS.
KRIEGER TOKAJI
CHINA-VASBORA
 Kapható 3-20 és 6 kor. üvegekben.
 Legmagasabb vas- és chinin-tartalma és a tokaji bor elsőrendű minősége folytán számos orvostanár rendeli.
 Óvakodjék a silány, bár hangzatosabb reklámmal hirdetett utánzatoktól.
MAGYAR KORONA GYÓGYSZERTÁR
 Budapest, VIII., Kálvin-tér.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, Budapest, Egyetem-utca 4. szám.

Olcso cseh ágytoll!
 5 kilo; új foszlott 9.60 K, jobb 12 K, fehér pehelypuha foszlott 18 K, 24 K, hűdélér pehelypuha foszlott 30 K 36 K Szállítási portmentes, utánvét. A kieselés és visszavétel portmentesítés ellenében megengedjük. 3494
Benedikt Sachsel,
 Lobes 60, Post Pilsen, Böhmen.

Magyar királyi államvasutak.

Téli menetrend érvényes 1906. évi október hó 1-től.

Budapest nyugati pályaudvar—Párkány-Nána és vissza.

Állomások	Szv. 146	Szv. 150	Szv. 148	Gy. 1404	Szv. 152	Szv. 116	Szv. 154	Szv. 156	Szv. 158	Szv. 128	Szv. 158	Szv. 126	Szv. 160	Szv. 120	Szv. 162	Szv. 130	Szv. 164	Szv. 124	Szv. 1406	Szv. 166	Szv. 132	Szv. 168	Szv. 118	Szv. 1408
Budapest ny. p. u. ind.	545	630	655	720	805	920	935	1125	1215	1225	110	215	220	235	415	425	610	620	645	740	750	830	1000	1030
Palota-Ujpest	601	655	711		822	933	953	1140	1231	1241	125	236	250	431	438	626	632		756	804	846	1015	1043	
Vác-Nagy-Maros		7712		753	1833	1012			124	1136	254		333		516		718	714		844	846		1108	1122
Párkány-Nána				808		1043			157		322		410		545		751	729					1130	1154

Állomások	Szv. 143	Szv. 145	Szv. 1407	Gy. 117	Szv. 117	Szv. 149	Szv. 131	Szv. 151	Szv. 1403	Szv. 153	Szv. 119	Szv. 155	Szv. 103	Szv. 157	Szv. 127	Szv. 161	Szv. 115	Szv. 163	Szv. 165	Szv. 125	Szv. 1405	Szv. 167	Szv. 1129	
Párkány-Nána ind.			425	453	600	529			819		824		1229										825	
Nagy-Maros			510	542		616	655	1843	819		915				225	427				713	854			
Vác		526		542	614		651	1728	843	857	949		109	1144	300	503				750	912		952	
Palota-Ujpest	512	609	622	652	719	731	741		854	1002	1037	1149	1239		156	249	342	522	542	634	804	832	959	1032
Budapest ny. p. u. ér.	535	625	635	705	735	745	800	810	910	1025	1050	1205	1255	140	210	305	355	540	555	650	820	845	945	1015

Megjegyzések: * Ezen vonattól az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek érvénytelenek. — † Csak október és április hónapokban közeledik. — Nagy-Maros—Visegrád áll meg.

Budapest keleti pályaudvar—Bicske.

Állomások	Szv. 28	Szv. 19	Szv. 1302	Gy. 1002	Szv. 1000	Szv. 2	Szv. 8	Szv. 1308	Szv. 4	Szv. 20	Szv. 1902	Szv. 1022	Szv. 22	Szv. 1008	Szv. 1304	Szv. 12	
Budapest keleti pályaudvar ind.	620	645	735	800	815	850	1220	150	210	225	300	325	430	725	830	940	1030
Budapest-Kelenföld	649	713	751	815	835	906	1238	206	226	244	315	355	450	746	851	1000	1055
Budapest-Kelenföld		720	752			907	1242	207	227	245			452	748		1003	1103
Bicske		819	830			945	136	245	345				553	848		1103	1203

Bicske—Budapest keleti pályaudvar.

Állomások	Szv. 19	Szv. 11	Szv. 1303	Gy. 1021	Szv. 1005	Szv. 13	Szv. 27	Szv. 7	Szv. 1307	Szv. 15	Szv. 3	Szv. 1007	Szv. 9	Szv. 1001	Szv. 1301
Bicske ind.	450	507	546			744		1135	116	501	615			747	856
Budapest-Kelenföld	543	607	651			845		1226	153	605	653			851	933
Budapest-Kelenföld	553	617	659	726	749	848	954	1235	154	613	654	722	850	905	934
Budapest keleti pályaudvar	615	640	725	750	810	910	1015	1245	210	635	710	725	905	930	950

Budapest keleti pályaudvar—Hatvan.

Állomások	Gy. 302	Gy. 402	Szv. 1509	Szv. 318	Szv. 408	Szv. 306	Szv. 310	Szv. 320	Szv. 404	Szv. 312	Szv. 304	Szv. 322	Szv. 308	Szv. 314	Szv. 330	Szv. 324	Szv. 1510	Szv. 406	Szv. 328
Budapest keleti pályaudvar ind.	710	740	750	800	835	935	1235	130	215	225	330	350	435	625	720	825	900	940	1110
Pécel			1890	844	915	1019	117	214	214	306				602	709	807	933	1024	1200
Gödöllő	745		908	939	1045	143	208	254	327	409	645			733	830	957	1050	1223	
Gödöllő	745		1855	940	1047	145		255	328	410	645			732	822	958	1051	1224	
Hatvan	815	848	944		1023	1140	237		327	415	443			732	822	958	1051	1224	

Hatvan—Budapest keleti pályaudvar.

Állomások	Szv. 327	Szv. 329	Szv. 405	Szv. 317	Szv. 309	Szv. 311	Szv. 307	Szv. 319	Szv. 301	Szv. 401	Szv. 313	Szv. 321	Szv. 305	Szv. 407	Szv. 1507	Szv. 103	Gy. 403	Szv. 333
Hatvan ind.	227		433		520	618	656	755		1132	1217	110		457	612	659	802	847
Gödöllő	348		527		626	709	746	844		1205	1251	206		555	706	745	885	921
Gödöllő	350		908		939	1045	143	208		254	327	409	645	733	830	957	1050	1223
Pécel	421		1853		938	1045	143	208		255	328	410	645	732	822	958	1051	1224
Budapest keleti pályaudvar	521	600	635	725	35	833	810	907	1127	1240	130	310	540	620	730	810	910	1000

Megjegyzések. Az esti 6 órától reggeli 5 óra 39 percig terjedő éjjeli idő a percek aláhúzásával van megjelölve. — Gy.-v. — Gyorsvonat. — Sz.-v. — Személyvonat. — V.-v. — Vegyes vonat. — Tv. sz.-sz. — Télihivonat személyszállítással. — * Felületes megállás. — † csak felszállás. — † csak leszállás. (Utánnyomás nem díjaztatik.)

158 szines főtérkép, 257 mellékterképpel és névmutatóval

A Magyar Földrajzi Társaság megbízásából
ERŐDI BÉLA a Magyar Földrajzi Társaság v. elnöke
BÉREZ ANTAL a Magyar Földrajzi Társaság v. főtitkára
 közreműködésével szerkesztette
Dr. BRÓZIK KÁROLY főreáliskolai tanár.
 A tervezetben még közreműködtek:
LÓCZY LAJOS egyetemi tanár, az ázsiai és kínai lapoknál
CHOLNOKY JENŐ egyet. tanár, eredeti lapoknál
PÁLFY MÓR osztálygeológus, Magyarország geológiai térképéért
HOMOLKA JÓZSEF m. kir. térképész.
 Ára díszes félbőr-kötésben 48 korona.
 Kiadja **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.
 A Nagy Magyar Atlasz prospektusát, mely a teljes térkép is közli, bármely könyvkereskedő, vagy a kiadó ingyen megküldi. Megrendelhető az ország bármely könyvkereskedőjénél vagy a kiadónál.

A Franklin-Társulat kiadásában most jelent meg:
Báró Kemény Zsigmond
 összes művei.
 Közreboesajtja **GYULAI PÁL**
 IX—XI. kötet.
 Ezen három kötet a gyűjtemény második csoportját foglalja magába.
 Az első kötet tartalma:
 A mohácsi veszedelem okairól. — Emlékirat 1849-ből. — Gróf Széchenyi István.
 A második kötet tartalma:
 A két Wesselényi Miklós. — Erdély közléte — Eszmék a regény és dráma körül. — Élet és Irodalom. — Arany, Toldi-ja.
 A harmadik kötet tartalma:
 Színművészetünk ügyében. — Szalay «Magyarország története» című munkájáról. — Macaulay «Anglia története» című munkájáról. — Iadós Szász Károly. — Vörösmarty Mihály. — Classicismus és Romanticismus. — Előleki Beszéd I—II.
 A 3 kötet ára füze 13 K 50 f. vászonkötésben 20 K.
 Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál
BUDAPEST, Andrassy-út 21. sz.
 és minden könyvkereskedésben.

Most jelent meg a
NÉPSZERŰ FŐISKOLA KÖNYVTÁRA
 IV. kötet.
 Szerkesztik: dr. Földes Béla, dr. Lóczy Lajos, dr. Alexander Bernát.
A MAGYAR ALKOTMÁNY TÖRTÉNELMI FEJLŐDÉSE.
 A népszerű főiskolán (University Extension) tartott előadásai nyomán
 írta **FERDINANDY GÉZA dr.**
 Ára kötve 2 korona.
 A Franklin-Társulat kiadása.
 Kapható
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél
Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.
 és minden könyvkereskedésben.

Színművek,
 monológok és dialógok teljes jegyzékét kívánatra ingyen küldi meg **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t. Budapest, VI., Andrassy-út 21.

Ajánlédéknyeknek a fiatalág részére nem képzelhető alkalmasabb, szebb, tanulságosabb munka, mint a
Dr. HANKÓ VILMOS
 által a magyar tudományos világ legelőkelőbb tagjainak közreműködésével szerkesztett
UNIVERSUM
 I. kötet. 392 oldal, 18 egész oldalas és 158 a szöveg közé nyomott képpel.
 II. kötet. 412 oldal, 34 egész oldalas és 144 a szöveg közé nyomott képpel.
 III. kötet. 400 oldal, 12 egész oldalas és 192 a szöveg közé nyomott képpel.
 Egy-egy kötet ára díszes vászonkötésben 8 kor. 50 fl.
 Nagyon hasznos munka ifjúnak és öregnek. A világot mozgató természettudományi kérdések tárgyalása, a legfontosabb találmányoknak, felfedezéseknek (szikratávíró, látó telefon, fényképtelegrafálás, kormányozható léghajó stb.), utazásoknak és mindannak a megismertetése, a mi érdekelt, életbevágót a múlt esztendőben a tudomány felszínre vetett, pompás képekben, érthető előadásban. Az ismertetések, közlések a magyar tudomány és irodalom elsőrendű munkáinak tolmácból valók. A három kötet tartalomjegyzékéből a következőket említki ki:
Felfedezések. Találmányok.
 A drótnélküli telefon. — A látó telefon. — A Röntgen. — A színes fotográfálás. — A víz alatt járó hajók. — Szikra távíró. Baumgartner Alajos: A drótnélküli telegrafálás. — Kép-telegrafálás.
Dr. Bozoky Endre: A Röntgen-érő sugárakról. — A telegráfia újabb segédeszközéről.
Klapathy Jenő: Mindentit rádium-sugarak.
Utazások.
 A sivatag. — Éjféli nap. — Utazás a föld körül. — Kirándulás Afrika nyugati partján a Kongóhoz. — Hátsó Indiából. — A «Stella Polare» a Jeges-tengeren. — Az északi kapról. — Perzsiák képek.
Vámbéry Ármán: Második keleti utazásom.
Utikalauzok. Vadászrajzok. Turistaság.
 Buvárlélmények. — Emberevők között. — Miként másztam meg a Matterhorn-t? — Kirándulás a Jeges-tengeren. — Függetlenség Indiában. — Orszáru és elefant-vadászat. — Trágédia egy afrikai éserdőben. — Vadászat vizilóra. — Verseny ég és föld között.
Lasz Samu: A havasok ormain. — Gorrilla-vadászat.
Geográfia. Néprajz.
 A Himalaya magasán. — Humanizmus az emberelőknél. — Bagdad és Babilonia. — A Simpon-alagút. — A tibeti expedíció viszonyatainak. — A menny előesznoka.
Jakab Odém: Népoly és Venecia.
Pekár Gyula: A lapok és a bálnák.
Rákosi Viktor: A kecskeméti pusztákban.
 Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél BUDAPEST, VI. ker., Andrassy-út 21. szám és minden könyvkereskedésben.

Most jelent meg:
Törvénytervezetek az ügyvédi rendtartásról.
 I. Készítette Szilágyi Dezső volt igazságügyminiszter megbízásából
Dr. NAGY DEZSŐ ügyvéd.
 II. Készítette Dr. Plósz Sándor volt igazságügyminiszter megbízásából
POLLÁK ILLES ügyvéd.
 Közvetési a m. kir. igazságügyminiszterium.
 Ára 2 kor. 40 fillér.
 Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél, Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden nagyobb könyvkereskedésben.
 Megrendelési cím:
 Franklin-Társulat, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

Most jelent meg. Fontos ujdonság.
KLINIKAI RECIPE KÖNYV 1907.
 MÁSODIK BŐVÍTETT KIADÁS.
 Az egyetemi klinikák, a budapesti poliklinika és a fővárosi közpórházak győjteményeinek, rendezvényeinek gyűjteménye.
 Szerkesztette
Dr. MÜLLER VILMOS.
TARTALOM.
 Közli:
 Korányi: Belgyógyászat
 Kötly: Belgyógyászat
 Korányi: Gégészet
 Dollinger: Sebészet
 Réczey: Sebészet
 Bársony: Szülészeti és nőgyógyászat
 Tauffer: Szülészeti és nőgyógyászat
 Grész: Szemészet
 Moravcsik: Elme- és idegyógyászat
 Árkövy: Fogászat
 Kövesi Géza dr.
 Kötly László dr.
 Pollatschek E. dr.
 Zimmermann K. dr.
 Borszék Károly dr.
 Lovrich József dr.
 Csiky János dr.
 Scholtz Károly dr.
 Hudovernig K. dr.
 Szabó József dr.

Beck Soma dr. Gyermekegyógyászat.
 Böke Gyula dr. Fülgyógyászat.
 Feleki Hugó dr. Urologia.
 Friedrich Vilmos dr. Mérgezőkés.
 Kovách Aladár dr. Orvosi első segélynyújtás.
 Mohr Mihály dr. Gyermekszemészet.
 Müller Vilmos dr. A tüdőbetegek tüneti kezelése.
 Steiner Gyula dr. Bőr- és bujakórta.
 Tauszk P. dr. A tüdőbetegek szanatóriumi és házi kezelése.
 Vas Bernát dr. Klinikai és laboratóriumi vizsgálatok.
 Wittmann Béla dr. Gyermekegyógyászat.
 Ára vászonkötésben 6 korona.
 Megrendelhető a kiadónál:
LAMPEL R. könyvkereskedése, (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél
Budapest, VI., Andrassy-út 21. szám
 és minden könyvkereskedésben.

Uj Vörösmarty-kiadás!
VÖRÖSMARTY MIHÁLY MUNKÁI.
 Bevezetéssel ellátta **GYULAI PAL.**
 Magyar művészek képeivel.
 Vörösmarty költeményeinek és prózai műveinek nagy gonddal válogatott gyűjteménye ez a három kötet, mely hazai festőművészeink rajzaival van ékesítve.
 Három kötet. Ára díszkötésben 18 K.
 Kapható **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nél, Budapest, VI., Andrassy-út 21. és minden nagyobb könyvkereskedésben.
 Megrendelési cím:
 Franklin-Társulat, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

A Franklin-Társulat kiadásában Budapest (IV., Egyetem-utca 4.)
 megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:
A VADÁSZTAT MESTERE.
 Onképző gyakorlati útmutatás a vadászat kedvelői számára vagyis rövid foglalata mindazon elméleti szabályoknak, melyek megtanulása s megtartása mellett a vadászatot bárki a siker gyönyörével gyakorolhatja.
 Saját és egy ötven éves vadász tapasztalataiból s jeles kútfők nyomán írta
CSERSZILVÁSY ÁKOS
 (Vajda János).
 Negyedik, átdolgozott és bővített kiadás. — Mellékletül a vad-nyomok ábrázolása.
 Ára kötve 2 K.

SERAIL-ARCZENŐCS,

Minden ártalmas alhatás nélkül!

Minden ártalmas alhatás nélkül!

az arcot tisztítja, fehériti és bársónypuhává teszi. Egy tégely ára 1 kor. 40 fill., kis tégely ára 70 fill. Serail-zsappan, Epe-zsappan kitűnő toillet szappanok a keücs használathoz. Serail-öréme nappali használatra, Serail-pouder kiváló finom arczpor három színben, fehér rózsaszín és éréme. Egy doboz ára 1 kor. Készíti **ROZSNYAY MATYAS** gyógyszerész, Aradon, Szabadság-tér.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

TERMÉSZETES SAVANYU-KUT

Sérvben szenvedők

Keleti legjobb találmánya szerencsésen megoldotta a sérvkötő kérdést. A cs. és kir. szab. Keleti-féle sérvkötő, pneumatikus gumi-pelottával, a legújabb és legnagyobb sérvkötőt visszatartja. Számtalan elismeréssel a bel- és külföldi leg-híresebb orvosaitól és szaktanáraitól. Ára: Egyoldalu — K 12. Kétoldalu — K 24. 25 év óta fennálló testgyógyászati (orthopaedia) műintézetében egy fővárosi gyakorló szakorvos által felügyelték mellett a legújabb technikai kritériumok szerint készült.

Műlábak és műkezek amputáltak részére

Műfűzők és egyenestartók lerendelték részére.

Járó- és támgépek csont és izületi (tuberculoos) és ízületi, rheumás, (elgőrhály) betegségek — Szegednek rehabilitációs meggyőzés szerint.

Haskötők küldésért és lógó has ellen. **Fontos hölgyeknek:**

Gummi göröcszárnyak értékesítés, dagadt és gyermekláb ellen. **Női kiszolgálás.**

Kérje ingyen és bérmentve szemlét több ábrával ellátott árjegyzékemet.

KELETI J. orvossebészeti műszergyáros

Budapest, IV., Koronaherceg-ut. 17/a. szám.

Gyár: Kősponti Városiak. Alapították 1878.

Téli fürdőkúra a Szt.-Lukácsfürdőben.

Természetes forró, meleg, kénas források. Iszapfürdők, iszapporogtatások, mindennemű thermális-fürdők, hidrotáherápia, massage, szénsavf. Oleó és gondos ellátás. Csúsz, köszvény, ideg-, bőrbajok és a téli fürdőkúra felől kimerítő prospektust küld ingyen a

Szt.-Lukácsfürdő Igazgatósága Budapest-Budán.

1900. párisi világtkiállítás Grand Prix.

Kwizda-fluid.

Kigyójel (Touristafluid.)

Aromatikus bedörzölésre az idegek és izmok erősítésére.

1 üveg ára 2 korona. 1/2 üveg ára 1 kor. 20 fill.

Eredményes és eredménytelenség nélkül az összes turisták, kerekpárosok és lovaglók nagyobb utazás után. Kwizda-Fluid valódi csak a mellette álló védjeggyel. Kapható minden gyógyszerárban. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Förakár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-ut. 12. és Andrássy-ut 26. sz.

KÖVERÉSÉG korai vénség. Kincs, arany, sok pénz mit ér, ha nincs egészség? Fedj minden betegségnek kezdetét az emésztési szavak és az elhízás okozói. Azért kell ideje korán, ha a baj nincs még elhárítva, csak egy kis időt kell a világhírű Mandor-porral, melynek ára azért oly csekély, hogy minden embernek módjában legyen azt megvásárolni. Mandor egy doboz 2 kor. 50 fillér. Tekintélyes orvosok és vegytudósok biztatásaihoz és utasításaihoz. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Károly-kört 2/1 **TÖRÖK JOZSEF** gyógyszerész, Király-utca 12. sz. Mad. Mandl Ida, Bpesti, gyógyszerész, Király-utca 12. sz.

MEGHÍVÓ

a Magyar általános takarékpénztár részvénytársaságnak

1907. évi március hó 1-én délután 6 órakor, az intézet saját házában (Budapest, V., József-tér 14.) levő helyiségeiben tartandó

XXV. rendes közgyűlésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság jelentése az 1906. évi üzletről.
2. Az igazgatóság számadása és a megállapítandó osztálékra vonatkozó indítványa.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által elkészített évi számadás és mérlegéről, valamint a nyereség felosztásáról illetőleg tett indítványok megvizsgálásáról.
4. Határozathozatal ezen tárgyak fölött és felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
5. Az igazgatóságnak az alapító felelősségére vonatkozó indítványa.
6. Az alapszabályok módosítása.
7. Az igazgatóság 10 tagjának megválasztása.
8. A felügyelő-bizottság 6 tagjának megválasztása, ugyszintén tiszteletdíjának megállapítása.

Azon t. ez. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, felkértem, hogy az alapszabályok 13. §-a értelmében a nevékre szóló részvényeket, a még le nem jött szolványokkal együtt, legkésőbb **f. évi február hó 21-ig** a társaság pénztárána Budapest, az Union-Banknál Bécsben, vagy a cs. kir. szab. osztr. hitelintézeti főkönyvén Triesztben letétmentessék.

A megvizsgált mérleg és az erre vonatkozó felügyelő-bizottsági jelentés 1907. évi február hó 21-évi kezdve a társaságnak helyiségeiben a részvényesek rendelkezésére áll.

Budapest, 1907. évi február 11-én. Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Evoë széppé lenni.

NINCS HAJKIHULLÁS! NINCS KOPASZ FEJ!

„Evoë” hajgyógyító serum

a világ leghatásosabb szere! Evoë egy szuverén, hivatalosan védelmezett, hatóságilag védett és bebizonyítottan ható készítmény (szabadalom). Kopaszság, hajkihullás, korpa már néhány nap alatt megszűnik. Meg ott is, a hol az összes szerek kísérlete hiába az „Evoë” módszer sikere meglepő volt. A haj megtartására, szépitésére és meghosszabbítására bizonyos szinten nincsen jobb szer. A hol jelenleg nincs haj, ott dúsz hajzat fejlődik. Evoë a hajnak szépséget ad, selyemlágysá és hajlékonysá tesz. Evoë erősíti és feltrissza a fejbőrt, erősíti és előmozdítja a hajnövekedést és fejleszti a hajszálakat. Ara egy nagy üvegnek, mely igen kiadós, frt 2.50.

„Evoë”-csoda-öréme

a divatos kosmetika diadala redő, persenné, ráncz és bírtak ellen. Az Evoë-csoda-öréme szép, tiszta rózsasz, ide, fiatalos arczszínt ad. Egy tégely frt 1 és frt 2.

„Evoë” keleti szépség-zsappan

rendkívül kellemes, sződli illat, a bőrt bársónyszerű és ruganyos lágygyá teszi. Alaplatan kezelők fölöttén biztos és meglepően sikeres. Ara egy darabnak 50 kr. Evoë-arczpor látogatlan és igen gyöngéd, 1 és 2 frt. Szereink biztos hatásért kezeskedünk, minélgyra minden kezézzát ki van zárva. Szétküldés utánvétel mellett a főrakárból.

„Evoë”-Gesellschaft, Wien, I/24. Franz-Josef-Quai 19.

Vezérképviselet Budapest: Balassa Kornél, drogueria, Andrássy-ut 47.

FISCHER ÉS TÁRSA NAGYENYED Alsó-fővár megye

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa oltvány
1 millió oltvány csemete
1 millió oltvány csemete

1 millió szőlőoltvány
Egyedül és amerikai szőlőoltvány gyártásában a legelső

100 KAT. HÓLD.

100 KAT. HÓLD.

80.000 gyümölcsfa oltvány
1 millió gyümölcsfa oltvány
1 millió oltvány csemete
1 millió oltvány csemete

1 millió szőlőoltvány
Egyedül és amerikai szőlőoltvány gyártásában a legelső

EGYESÜLT FA-ÉS SZŐLŐÜLTETÉSEK FISCHER ÉS TÁRSA, ÉS AMBROSI M.

A „HOPPA”

angol teint regulator gyors hatása meszerül. Egészen új és biztos eljárás a szépség ápolására.

Főlegessé teszi a krémet, kenőest, szappant, poudert s egy-maga pótolja mindezt. Főlegessé teszi a kenést. Elismerő levelek legelőkelőbb hölgyektől.

Szeplő, májfoltot, bőrvörösséget, bőrpírdást, párszénst, pattanást, hámulatot gyorsan eltüntet. Puhítja, ifjítja, üdíti, finomítja az arczot és kezeket.

Ára: 2 kor. 50.

Ára: 2 kor. 50.

Förakár: **Kaiser Vilmos és Társa drogériája GYÖR, Baross-ut 1/g.**

Budapest: Török József, Király-ut. 12. és Andrássy-ut Dr. Egger Leo és Egger J. VI., Váci-kört 17. szám. 26. szám. Molnár és Moser, Koronaherceg-ut. 11. Eisner és Ringer, Andrássy-ut 37. sz. Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Balassa Kornél, VI. Andrássy-ut 47. Lengyel László, VII., Baross-tér 22. Róth Zoltán VI., Teréz-kört 29. ugyszintén az összes vidéki gyógytárakban és drogériákban.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű Földes-féle

MARGIT-CREMET,

mely számtalan, ártalmatlan s rögös szépi. A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kitéések s mindennemű bőrbaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak pártatlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Posztán utánvételre vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő: **Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.** Budapesti förakár: **Török József** gyógyszerész, Király-ut. 12. és Andrássy-ut 26. Kapható minden gyógyszerárban.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer

MELANOGENE

fekete és barna színben.

Ezen kitűnő és ártalmatlan készítménnyel haját, szakált, bajszát pár percz alatt feketére vagy barnára lefesteni. A szín állandó és a természetes szintől meg nem különbözethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerű. Nem piszkít. 11284

Ára 2 korona 50 fillér.

8. SZ. 1907. (54. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ HOITSY PÁL. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, FEBRUÁR 24.

Szerkesztési iroda: IV. Reáltanoda-utca 5. Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. Előfizetési feltételek: Egész évre 16 korona. Félévre 8 korona. Negyedévre 4 korona. A „Világkrónika”-val negyedévenként 80 fillérrel több. Külföldi előfizetésekre a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

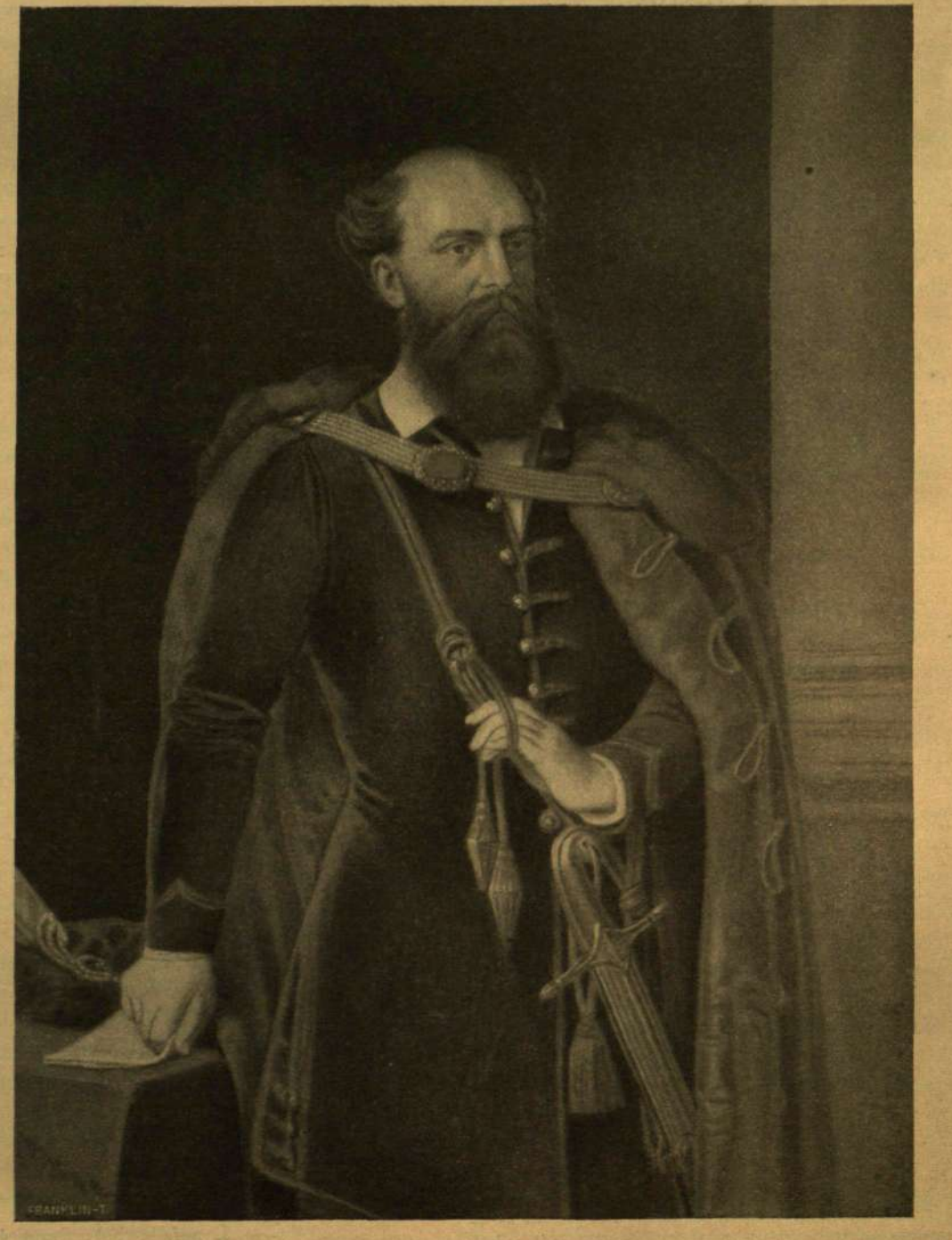
GRÓF BATTYÁNY LAJOS EMLÉKEZETE.

ENAPOKBAN volt száz esztendeje annak, hogy a gondviselés nemzetünknek ajándékozta Batthyány Lajos grófot. Szenteljünk néhány pillanatot nagy vértanunk emlékének, hiszen nem neki van erre szüksége, de nekünk, hogy példáján hevülve tudjuk önzetlenül szeretni a hazát, de tudjunk emlékezni is. Borítsunk sötét fátylat mindarra, mi nemes élete kiállításának körülményeiben szomorú, bántó, megalázó; emlékezzünk arra, mi példájában nagy, felemelő és tanulságos.

A «reményben gazdag, tettben szapora» Széchenyi korának eszményi megtestesülése volt az ősrégi főnemes családnak demokrata érzésű fia, gróf Batthyány Lajos. Nem annyira tehetsége méreteiben volt kiváló, mint inkább törekvése tisztaságában, önzetlen hazaszeretében. Születése, neve, vagyona révén a feudális Magyarország első nagyurainak között foglalt helyet s teljes mértékben érezte e helyzetnek nemesok jogait, de kötelességeit is. Talán abban állott legnagyobb erkölcsi értéke s államférfiúi bölcsesége, hogy egy perczig sem habozott elfoglalni azt a pozíciót, melyet sorsa számára kijelölt. Már aránylag fiatal korában vezére lett a főrendi táblán a liberális ellenzéknek. Felismerte Széchenyi értékét, — hiszen ép az ő hatása alatt vett tevékeny részt az átalakuló Magyarország ipari és gazdasági szervezésében, — de méltányolta Kossuth nagyságát is, kit tudvalóleg ő segített diadalra a pesti követválasztásnál, 1847-ben. Ez a szereplése, valamint eddig folytatott politikája teljesen elidegenítette tőle a bécsi udvar kegyeit, de a mit ott veszett, azért kárpótolhatta nemzete tisztelő ragaszkodása. A míg dolgozni kellett, sohasem hiányzott a sorból s méltó lelkesedéssel üdvözölte benne a magyarság első alkotmányos miniszterelnökét. Nagynevű társaival oly kabinetet sikerült alkotnia, mely pártatlanul áll az egész magyar történelemben. A nemzet remélve, bizva fordul vezérei felé és csakhamar... oda lett az emberek vetése...

Ekkor kezdődött Batthyány életének megható tragikuma. A kitörő vihar szele megingatta, alapjában megrázta az egész parlamentaris kormányrendszert. Az abszolút intézkedésekhez szokott bécsi hatalom nem tudott lemondani

arról a beavatkozásról, melyet eddig a magyar ügyekben tanusított. Batthyányt királyra iránti hűsége s nemzete iránt érzett szeretete kényszerhelyzetbe sodorták. Mint Mirabeau, — annak nagy szónoki tehetsége nélkül, de sokkal több erkölcsi tartalommal, — olyan mélységet akart áthidalni, melyet százados mulasztások ástak s melyet legszebb reményeink megsemmisülésével sem tudunk egészen betölteni. Fent elvesztette a bizalmat, mert hazafias tanácsosa

GRÓF BATTYÁNY LAJOS. — Barabás Miklós festményének a miniszterelnöki palotában levő másolata.